МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ПЕНІТЕНЦІАРНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА,
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ТА РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

для підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю D8 Право

РОЗРОБНИК:
доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент
_____Наталія МАРУЩАК

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри
«31» серпня 2026 року, протокол №

Узгоджено з гарантом освітньої програми _____ Вячеслав ПУЗИРНИЙ

Обсяг: 4 кредити ECTS.

Чернігів – 2026

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна охоплює фундаментальні теоретичні та практичні проблеми сучасного конституціоналізму, трансформації конституційного ладу України, захисту прав і свобод людини в умовах глобалізації та воєнного стану. Курс детально розглядає інституційну архітектуру публічної влади, проблеми територіальної організації держави, механізми дії та охорони Конституції України.

Центральне місце в програмі відведено доктринальному аналізу юридичних позицій, рішень та висновків Конституційного Суду України. Зокрема, досліджуються питання конституційного контролю, процедури конституційної скарги, застосування доктрин верховенства права, належної правової процедури, пропорційності обмежень прав людини, а також вплив ключових правових позицій КСУ на галузеве законодавство і правозастосовну практику.

Особлива увага приділяється проблемним питанням теорії конституціоналізму, співвідношенню національного та міжнародного права, конституційній ідентичності та стабільності Основного Закону. Здобувачі вищої освіти аналізують доктринальні засади демократії, механізми функціонування інститутів безпосередньої демократії, виборів, референдумів та політичних партій. Комплексно вивчаються організація державного управління, проблеми децентралізації й муніципальної влади, а також особливості здійснення конституційного правосуддя в контексті європейських стандартів.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи поглиблених знань щодо динаміки розвитку конституційно-правових інститутів, а також оволодіння навичками практичного застосування доктринальних позицій Конституційного Суду України (КСУ) у професійній діяльності. Що включає: поглиблення розуміння сучасних правових доктрин (верховенства права, належної правової процедури, войовничої демократії, позитивних обов'язків держави), які трансформують класичне уявлення про конституційний лад; навчання майбутніх юристів методології роботи з рішеннями КСУ як особливим джерелом права, зокрема вмінню виокремлювати *ratio decidendi* (правову позицію) та застосовувати її для захисту прав людини; розвиток здатності критично оцінювати конституційні ризики в законотворчій діяльності та прогнозувати наслідки рішень органу конституційної юрисдикції для правової системи України; дослідження проблем функціонування публічної влади, територіальної організації та конституційного правосуддя через призму стримувань і противаг у кризові періоди.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення новітніх концепцій (наприклад, «войовничої демократії», «правомірних очікувань», «сутності права»), які КСУ використовує для інтерпретації Конституції;
- формування навичок виявлення прихованих неконституційних положень у чинних законах та законопроєктах, розуміння того, як змінюються повноваження Президента, Парламенту та Уряду не лише через зміни в тексті Конституції, а й через їх тлумачення Судом;
- оволодіння алгоритмом конституційної скарги: навчити магістранта готувати обґрунтовану конституційну скаргу, яка відповідає критеріям прийнятності;
- освоєння способів конституційного тлумачення (граматичного, логічного, історичного, телеологічного) для вирішення складних правових колізій;
- розуміння механізму застосування практики ЄСПЛ та висновків Венеційської комісії як допоміжних аргументів у конституційному провадженні, формування стійкого переконання у пріоритеті прав людини над політичною доцільністю.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:
Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.
СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.
СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.
СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Результати навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

СТРУКТУРА (ЗМІСТ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація навчання

Тематичний план (Денна форма навчання)

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Проблемні питання теорії конституціоналізму, конституційного права та конституційного ладу України						
1.	Особливості становлення та розвитку конституційного права України	14	2	2	-	10
2.	Доктринальні підходи до визначення засад конституційного ладу	16	2	2	-	12
	Всього за розділ 1	30	4	4	-	22

Розділ 2. Проблеми визначення конституційних засад демократії та конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні						
3.	Сучасні проблеми конституційного закріплення й гарантування прав людини	16	2	2	2	10
4.	Сучасні проблеми визначення конституційних засад демократії та демократичних інститутів	14	2	2	-	10
	Всього за розділ 2	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
Розділ 3. Проблеми конституювання публічної влади та територіальної організації України						
5.	Проблеми конституювання публічної влади	**15**	**2**	**2**	**2**	**9**
6.	Проблеми територіальної організації України	**15**	**2**	**2**		**11**
	Всього за розділ 3	**30**	**4**	**4**	**2**	**20**
Розділ 4. Проблемні питання правової охорони конституції: теорія та практика						
7.	Механізм дії та особливості реалізації конституції	**14**	**2**	**2**	**2**	**8**
8.	Проблемні питання конституційного правосуддя в Україні	**16**	**2**	**2**	**2**	**10**
	Всього за розділ 4	**30**	**4**	**4**	**4**	**18**
	Усього годин	**120**	**16**	**16**	**8**	**80**

Організація навчання
Тематичний план (Заочна форма навчання)

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Проблемні питання теорії конституціоналізму, конституційного права та конституційного ладу України						
1.	Особливості становлення та розвитку конституційного права України	15	-	-	-	15
2.	Доктринальні підходи до визначення засад конституційного ладу	15	-	2	-	13
	Всього за розділ 1	**30**	**-**	**2**	**-**	**28**
Розділ 2. Проблеми визначення конституційних засад демократії та конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні						
3.	Сучасні проблеми конституційного закріплення й гарантування прав людини	15	-	-	-	15
4.	Сучасні проблеми визначення конституційних засад демократії та демократичних інститутів	15	2	-	-	13
	Всього за розділ 2	**30**	**-**	**-**	**-**	**28**
Розділ 3. Проблеми конституювання публічної влади та територіальної організації України						
5.	Проблеми конституювання публічної влади	**15**	**2**	**-**	**-**	**13**
6.	Проблеми територіальної організації України	**15**	**-**	**-**	**-**	**15**

	Всього за розділ 3	**30**	**2**	**-**	**-**	**28**
Розділ 4. Проблемні питання правової охорони конституції: теорія та практика						
7.	Механізм дії та особливості реалізації конституції	**15**	**2**	**-**	**2**	**11**
8.	Проблемні питання конституційного правосуддя в Україні	**15**	**-**	**2**	**-**	**13**
	Всього за розділ 4	**30**	**2**	**2**	**2**	**24**
	Усього годин	**120**	**6**	**4**	**2**	**108**

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

На семінарські заняття винесені найбільш суттєві питання курсу «Актуальні проблеми канституційного права та рішення Конституційного Суду України». Їх знання не лише підвищує правову культуру курсантів/студентів, але й сприяє їх вмінню розбиратися у правових теоріях, самостійно мислити, правильно застосовувати на практиці норми конституційного права.

Семінарське заняття - одна з важливих форм контролю за самостійною роботою курсантів, студентів над учбовим матеріалом, якістю його засвоєння. Мета цих занять – допомогти курсантам/студентам у засвоєнні найбільш складних та важких питань конституційної теорії, у набутті ними необхідних навичок для самостійного вивчення джерел, в ознайомленні з монографіями та іншими науковими роботами з дисципліни. Під час підготовки до семінарського заняття курсанти/студенти вчяться самостійно застосовувати норми конституцій при вирішенні конкретних справ.

У межах семінарського заняття всебічно обговорюються теоретичні питання, заслуховуються реферативні огляди, вирішуються тестові завдання, розглядаються практичні ситуації. Підготовка до семінарського заняття передбачає опрацювання матеріалів з теми, що виноситься на заняття, а також оволодіння комплексом контрольних питань.

Готуючись до семінарського заняття, курсанти/студенти повинні вивчити рекомендовану літературу: нормативні акти, відповідні розділи підручників, навчальних посібників, конспект лекцій, запропоновані наукові статті та монографії.

Плани семінарських занять

Тема 1. Особливості становлення та розвитку конституційного права України

Навчальні питання:

1. Конституційне право та його місце в структурі знань і правовій системі.
2. Поняття сучасного конституціоналізму. Конституціоналізм і конституція.
3. Принцип верховенства Конституції: значення та проблематика застосування.
4. Генезис українського конституціоналізму та його сучасний стан.

Тема 2. Доктринальні підходи до визначення засад конституційного ладу

Навчальні питання:

1. Поняття конституційного ладу. Демократичні засади конституційного ладу України.
2. Конституційні засади державного суверенітету України.
3. Обмеження влади правом як засада конституційного ладу України.
4. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України.

Тема 3. Сучасні проблеми конституційного закріплення й гарантування прав людини

Навчальні питання:

1. Права людини як першоджерело й визначальна цінність конституційного права.

2. Покоління прав людини.

3. Конституційний статус особи: поняття, структура, види. Поняття конституційного статусу особи.

4. Поняття й сутність громадянства.

5. Поняття гарантій реалізації та захисту прав людини.

Тема 4. Сучасні проблеми визначення конституційних засад демократії та демократичних інститутів

Навчальні питання:

1. Вибори як ключова форма безпосередньої демократії: конституційні засади.
2. Політичні партії: конституційні засади функціонування.

Тема 5. Проблеми конституювання публічної влади

Навчальні питання:

1.Публічна влада структурі конституційного права.

2. Конституційні основи форми правління.

2.1. Президент як глава держави й арбітр.

2.2. Загальна характеристика парламентаризму.

3. Юридичні позиції Конституційного Суду України, сформульовані у рішеннях за справами, пов'язаними з організацією та функціонуванням органів державної влади в Україні

Тема 6. Проблеми територіальної організації України

Навчальні питання:

1.Територія держави й способи її організації. Сутність і правове значення території держави.

2. Державно-територіальний устрій України.

3. Муніципальна влада (місцеве самоврядування).

Тема 7. Механізм дії та особливості реалізації конституції

Навчальні питання:

1. Механізм дії та особливості реалізації конституції.
2. Безпосередня реалізація норм конституції.
3. Тлумачення конституції та його особливості.
4. Поняття й форми охорони конституції.

Тема 8. Проблемні питання конституційного правосуддя в Україні

Навчальні питання:

1. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
2. Рішення і юридичні позиції Конституційного Суду України.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема, завдання	Форма виконання
1	**Тема 1. Особливості становлення та розвитку конституційного права України:** 1.Поясніть, чому конституційне право розглядається не лише як галузь права, а й як фундаментальна основа правової системи України. 2. Проаналізуйте співвідношення конституційного права та міжнародного права: які проблеми виникають у випадку колізії між нормами Конституції та міжнародними договорами? 3. Порівняйте (складіть порівняльну таблицю) «Конституційне право як наука» vs «Конституційне право як галузь права». 4. Простежте генезис українського конституціоналізму: визначте ключові етапи його становлення та особливості кожного.	Порівняльна таблиця + висновок

	5. Дослідіть вплив глобалізаційних процесів та війни на сучасний стан конституційних цінностей в Україні. 6. Порівняйте моделі конституціоналізму (ліберальна, соціальна, посттоталітарна) та визначте, яка найбільш відповідає сучасній Україні. 7. Проаналізуйте приклади рішень Конституційного Суду України щодо неконституційності законів. Визначте, які юридичні позиції КСУ стали ключовими для розвитку конституційного права. 8. Розгляньте конкретну колізію між Конституцією та законом (наприклад, у сфері кримінального чи адміністративного права) та запропонуйте можливі шляхи її вирішення. 9. Виконайте порівняльний аналіз: як принцип верховенства Конституції реалізується в Україні та країнах ЄС. 10. Розробіть власну схему (mind map) структурних елементів сучасного конституціоналізму. 11. Проаналізуйте роль Конституційного Суду України у забезпеченні верховенства Конституції, використовуючи приклади з практики у сфері кримінального, адміністративного та цивільного права.	
2	**Тема 2. Доктринальні підходи до визначення засад конституційного ладу:** 1.Презентуйте своє розуміння поняття конституційного ладу та поясніть його значення для стабільності правової системи України. 2. Складіть порівняльну таблицю. Порівняйте демократичні засади конституційного ладу України з аналогічними засадами в інших європейських країнах. 3. Проаналізуйте зв'язок між офіційною конституційною доктриною та категорією конституційного ладу: чи можна їх розглядати як взаємозалежні явища? 4. Дайте характеристику доктрини верховенства права та поясніть, як вона реалізується у практиці Конституційного Суду України. 5. Проаналізуйте доктрину дружнього ставлення до міжнародного права: які її переваги та ризики для національної правової системи? 6. Оцініть значення практики ЄСПЛ як джерела рішень КСУ. Наведіть приклади, коли практика ЄСПЛ суттєво вплинула на позицію Конституційного Суду України. 7. Розгляньте приклади застосування доктрини позитивного обов'язку держави у рішеннях КСУ. Поясніть, як ця доктрина змінює роль держави у сфері прав людини. 8. Проаналізуйте доктрину правомірних обмежень у реалізації прав людини: які критерії пропорційності та легітимності застосовуються? 9. Поясніть сутність доктрини належної правової процедури (due process of law) та її значення для захисту прав людини в Україні. 10. Дослідіть доктрину «політичного питання»: які межі компетенції КСУ вона визначає? 11. Проаналізуйте доктрину войовничої демократії у практиці КСУ: чи є вона необхідною для захисту конституційного ладу України? Порівняйте застосування доктрини «войовничої демократії» в Україні та Німеччині.	Порівняльна таблиця + висновок
3	**Тема 3. Сучасні проблеми конституційного закріплення й гарантування прав людини:** 1.Розкрийте поняття прав людини як першоджерела конституційного права. Чому вони є визначальною цінністю правової системи?	Порівняльна таблиця + висновок

	2. Складіть порівняльну таблицю. Порівняйте концепції «права людини» та «права громадянина». Які відмінності та точки перетину існують? 3. Проаналізуйте еволюцію поколінь прав людини: від громадянських і політичних до колективних та цифрових. 4. Дослідіть приклади рішень КСУ щодо пропорційності обмежень прав людини. Як Суд визначає баланс між правами та інтересами держави? 5. Складіть порівняльну таблицю. Порівняйте українську практику обмеження прав у надзвичайних ситуаціях із стандартами ЄСПЛ та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (МПГПП). 6. Складіть порівняльну таблицю: «Конституційні права людини в Україні» vs «Європейські стандарти прав людини». 7. Проаналізуйте поняття **конституційного статусу особи**: структура, принципи, гарантії. 8. Дослідіть особливості конституційного статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців та внутрішньо переміщених осіб в Україні.	
4	**Тема 4. Сучасні проблеми визначення конституційних засад демократії та демократичних інститутів:** 1.Розкрийте поняття демократії в конституційній парадигмі XXI століття. Чому вона вважається універсальною цінністю? 2. Поясніть процес конституціоналізації демократії: як демократичні принципи закріплюються в Основному Законі? 3.Проаналізуйте форми демократії (пряма, представницька, партисипативна) з точки зору їх конституційного закріплення в Україні. 4. Дослідіть поняття юридизації демократії: які правові механізми забезпечують її функціонування? 5. Поясніть концепцію самозахисту демократії: які інститути та доктрини гарантують її збереження? 6. Порівняйте принципи виборчого права України з міжнародними стандартами (загальне, рівне, пряме, вільне виборче право, таємне голосування). 7. Складіть порівняльну таблицю: «Принципи виборчого права в Україні» vs «Європейські стандарти виборів». 8. Проаналізуйте правову природу референдуму: його позитивні та негативні риси. 9. Дослідіть тенденції розвитку політичних партій в Україні та їх конституційне регулювання.	Порівняльна таблиця + висновок
5	**Тема 5. Проблеми конституювання публічної влади:** 1.Поясніть співвідношення понять політична влада, публічна влада та державна влада. Чому вони не є тотожними? 2.Проаналізуйте конституційні основи форми правління в Україні. Як Конституція виступає засобом запобігання владним конфліктам? 3.Складіть схему інституційної архітектури держави: президент, парламент, уряд, судова влада. 4.Дослідіть феномен президенталізму: його зародження, особливості та ризики для України. 5.Проаналізуйте дуалізм виконавчої влади у змішаних республіках: які переваги та проблеми він створює? 6.Поясніть конституційні механізми взаємовідносин президента з парламентом та урядом. 7.Проаналізуйте юридичні позиції КСУ щодо організації та функціонування органів державної влади.	Порівняльна таблиця + висновок

	8.Порівняйте українську модель парламентаризму з моделями Німеччини, Франції та США.	
6	**Тема 6. Проблеми територіальної організації України:** 1.Розкрийте сутність і правове значення території держави. Чому територія є конституційною категорією? 2.Поясніть принцип територіальної цілісності України та його закріплення в Конституції й міжнародному праві. 3.Порівняйте унітарну та федеративну форму державного устрою: які переваги та ризики кожної моделі? 4.Дослідіть процеси децентралізації в Україні: які конституційні зміни вони зумовили? 5.Проаналізуйте природу автономії: чи можлива територіальна автономія в межах унітарної держави? 6.Порівняйте регіоналістичну державу з федерацією: які відмінності у розподілі влади? 7. Порівняйте (складіть порівняльну таблицю) «Унітарна держава vs Федерація». 8. Проаналізуйте європейські стандарти місцевого самоврядування та їх імплементацію в Україні.	Порівняльна таблиця + висновок
7	**Тема 7. Механізм дії та особливості реалізації конституції:** 1.Розкрийте поняття механізму дії Конституції та поясніть його соціально-демографічні, політичні, економічні та адміністративно-управлінські аспекти. 2.Поясніть різницю між буквою та духом Конституції. Як це впливає на процес тлумачення? 3.Проаналізуйте поняття конституціоналізації: як Конституція проникає в інші галузі права та суспільні відносини? 4. Дослідіть приклади законодавчої конкретизації норм Конституції України. Які проблеми виникають при їх імплементації? 5. Проаналізуйте види юридичного тлумачення Конституції (офіційне, доктринальне, судове) та їх особливості. 6. Поясніть, як формується ціннісна спрямованість (філософія) тлумачення Конституції. 7. Порівняйте (складіть порівняльну таблицю) «Конституційний нагляд vs Конституційний контроль». 8. Проаналізуйте правову природу актів Конституційного Суду України та їх значення для розвитку конституційного права.	Порівняльна таблиця + висновок
8	**Тема 8. Проблемні питання конституційного правосуддя в Україні:** 1.Розкрийте поняття конституційного правосуддя та поясніть його місце в системі захисту прав людини. 2.Проаналізуйте статус і повноваження Конституційного Суду України: які проблеми виникають у їх реалізації? 3. Поясніть різницю між централізованою та децентралізованою моделлю конституційного контролю. 4. Дослідіть інститут конституційної скарги: які переваги та проблеми його функціонування в Україні? 5. Проаналізуйте проблеми легітимності та незалежності суддів КСУ. Як політичний тиск впливає на довіру до Суду? 6. Порівняйте міжнародні стандарти конституційного правосуддя з українською практикою (Німеччина, Польща, США).	Порівняльна таблиця + висновок

	7. Порівняйте (складіть порівняльну таблицю) «Конституційний Суд України vs Федеральний Конституційний Суд Німеччини vs Верховний Суд США». 8. Проаналізуйте ключові рішення КСУ, які вплинули на розвиток правозахисту в Україні.	

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання та її обов'язковою складовою. Індивідуальні завдання виконуються у вигляді реферату обсягом до 10 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем

Тематика індивідуальних завдань

1. Конституційне право: галузь права чи фундаментальна основа – стрижень національної правової системи.
2. Генезис питання про співвідношення конституційного й міжнародного права та його актуалізація в умовах сучасних глобалізаційних процесів.
3. Витоки конституціоналізму й основні етапи його становлення.
4. Роль КСУ у забезпеченні верховенства Конституції.
5. Колізії між Конституцією та законами: практика вирішення.
6. Офіційна конституційна доктрина та її зв'язок з категорією конституційного ладу.
7. Практика Європейського суду з прав людини як джерело рішень Конституційного Суду України.
8. Доктрина позитивного обов'язку держави.
9. Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини.
10. Доктрина дружнього ставлення до міжнародного права.
11. Доктрина належної правової процедури (due process of law).
12. Поняття прав людини: основні підходи.
13. Людська гідність як джерело й фундамент прав людини.
14. Принципи конституційного статусу особи.
15. Громадянство як елемент конституційного статусу особи.
16. Національні системи захисту прав людини.
17. Демократія в конституційній парадигмі XXI століття.
18. Юридизація демократії.
19. Референдум у системі інститутів демократії.
20. Тенденції розвитку політичних партій та конституційних засад регулювання їхньої активності.
21. Конституційні засади організації та діяльності політичних партій.
22. Конституція як засіб запобігання й розв'язання владних конфліктів.
23. Інституційна архітектура держави: конституційно-правовий вимір.
24. Дуалізм виконавчої влади в змішаних республіках.
25. Інститут імпічменту президента.
26. Конституція й виконавча влада.
27. Парламентаризм.
28. Функції й повноваження парламенту.
29. Організаційні засади діяльності парламенту.
30. Статус члена парламенту.
31. Територія держави в конституційному та міжнародному праві.
32. Принцип територіальної цілісності держави.
33. Федерація й проблема подільності (неподільності) державного суверенітету.
34. Сутність європейських стандартів місцевого самоврядування.
35. Безпосередня участь громадян у здійсненні місцевого самоврядування.

36. Територіальна автономія.
37. Регіоналістична держава.
38. Політичні аспекти механізму дії конституції.
39. Дух і буква конституції.
40. Ціннісна спрямованість (філософія) тлумачення конституції.
41. Межі тлумачення конституції.
42. Спеціальна процедура зміни / ухвалення конституції.
43. Охорона через забезпечення дії конституції.
44. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
45. Роль КСУ у стримуванні узурпації влади.
46. Порівняльний аналіз: досвід Німеччини, Польщі та США у конституційному правосудді.
47. КСУ уроки для України: незалежність, прозорість, ефективність.
48. Аналіз рішення КСУ №13-р/2020 (щодо е-декларування): причини та наслідки.
49. Вплив рішень КСУ на законодавство та правозастосування.
50. Проблеми виконання рішень КСУ.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1.

Таблиця 1.

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття		
			Лекції (ведення конспекту)	**Семінари** (конспектування, питань, виступ, доповнення)	**Практичні заняття** (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Проблемні питання теорії конституціоналізму, конституційного права та конституційного ладу України					
1	Особливості становлення та розвитку конституційного права України	4	-	4	
2	Доктринальні підходи до визначення засад конституційного ладу	4/15	-	4/15	
Розділ 2. Проблеми визначення конституційних засад демократії та конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні					
3	Сучасні проблеми конституційного закріплення й гарантування прав людини	8	-	4	4
4	Сучасні проблеми визначення конституційних засад демократії та демократичних інститутів	4	-	4	
Розділ 3. Проблеми конституювання публічної влади та територіальної організації України					
5	Проблеми конституювання публічної влади	8	-	4	4

6	Проблеми територіальної організації України	4	-	4	
Розділ 4. Проблемні питання правової охорони конституції: теорія та практика					
7	Механізм дії та особливості реалізації конституції	8/15	-	4	4/15
8	Проблемні питання конституційного правосуддя в Україні	8/15	-	4/15	4
Разом		**48/45**		**32/30**	**16/15**
Виконання індивідуальної та самостійної роботи		**12/15**			
Екзамен		**40**			
Всього		**100 балів**			

Пропущені лекції підлягають самостійному опрацюванню з додатковим контролем з боку викладача.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді заліку, на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На іспит виносяться питання з переліку наведеного нижче. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не складати екзамен, вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**ОцінкаECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
90 – 100	**A**	відмінно
82-89	**B**	добре
75-81	**C**	
64-74	**D**	задовільно
60-63	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Конституційне право та його місце в структурі знань і правовій системі.
2. Поняття сучасного конституціоналізму. Конституціоналізм і конституція.
3. Принцип верховенства Конституції: значення та проблематика застосування.
4. Генезис українського конституціоналізму та його сучасний стан.
5. Конституційне право: галузь права чи фундаментальна основа – стрижень національної правової системи.
6. Генезис питання про співвідношення конституційного й міжнародного права та його актуалізація в умовах сучасних глобалізаційних процесів.
7. Витоки конституціоналізму й основні етапи його становлення.
8. Роль КСУ у забезпеченні верховенства Конституції.
9. Колізії між Конституцією та законами: практика вирішення.

10. Поняття конституційного ладу. Демократичні засади конституційного ладу України.
11. Конституційні засади державного суверенітету України.
12. Обмеження влади правом як засада конституційного ладу України.
13. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України.
14. Офіційна конституційна доктрина та її зв'язок з категорією конституційного ладу.
15. Практика Європейського суду з прав людини як джерело рішень Конституційного Суду України.
16. Доктрина позитивного обов'язку держави.
17. Доктрина правомірних обмежень в реалізації прав людини.
18. Доктрина дружнього ставлення до міжнародного права.
19. Доктрина належної правової процедури (due process of law).
20. Права людини як першоджерело й визначальна цінність конституційного права.
21. Покоління прав людини.
22. Конституційний статус особи: поняття, структура, види. Поняття конституційного статусу особи.
23. Поняття й сутність громадянства.
24. Поняття гарантій реалізації та захисту прав людини.
25. Поняття прав людини: основні підходи.
26. Людська гідність як джерело й фундамент прав людини.
27. Принципи конституційного статусу особи.
28. Громадянство як елемент конституційного статусу особи.
29. Національні системи захисту прав людини.
30. Вибори як ключова форма безпосередньої демократії: конституційні засади.
31. Політичні партії: конституційні засади функціонування.
32. Демократія в конституційній парадигмі XXI століття.
33. Юридизація демократії.
34. Референдум у системі інститутів демократії.
35. Тенденції розвитку політичних партій та конституційних засад регулювання їхньої активності.
36. Конституційні засади організації та діяльності політичних партій.
37. Публічна влада структурі конституційного права.
38. Конституційні основи форми правління.
39. Президент як глава держави й арбітр.
40. Загальна характеристика парламентаризму.
41. Юридичні позиції Конституційного Суду України, сформульовані у рішеннях за справами, пов'язаними з організацією та функціонуванням органів державної влади в Україні
42. Конституція як засіб запобігання й розв'язання владних конфліктів.
43. Інституційна архітектура держави: конституційно-правовий вимір.
44. Президенталізм.
45. Дуалізм виконавчої влади в змішаних республіках.
46. Інститут імпічменту президента.
47. Конституція й виконавча влада.
48. Парламентаризм.
49. Функції й повноваження парламенту.
50. Організаційні засади діяльності парламенту.
51. Статус члена парламенту.
52. Територія держави й способи її організації. Сутність і правове значення території держави.
53. Державно-територіальний устрій України.
54. Муніципальна влада (місцеве самоврядування).

55. Територія держави в конституційному та міжнародному праві.
56. Принцип територіальної цілісності держави.
57. Федерація й проблема подільності (неподільності) державного суверенітету.
58. Сутність європейських стандартів місцевого самоврядування.
59. Безпосередня участь громадян у здійсненні місцевого самоврядування.
60. Територіальна автономія.
61. Регіоналістична держава.
62. Механізм дії та особливості реалізації конституції.
63. Безпосередня реалізація норм конституції.
64. Тлумачення конституції та його особливості.
65. Поняття й форми охорони конституції.
66. Політичні аспекти механізму дії конституції.
67. Дух і буква конституції.
68. Ціннісна спрямованість (філософія) тлумачення конституції.
69. Межі тлумачення конституції.
70. Спеціальна процедура зміни / ухвалення конституції.
71. Охорона через забезпечення дії конституції.
72. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
73. Рішення і юридичні позиції Конституційного Суду України.
74. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
75. Роль КСУ у стримуванні узурпації влади.
76. Порівняльний аналіз: досвід Німеччини, Польщі та США у конституційному правосудді.
77. КСУ уроки для України: незалежність, прозорість, ефективність.
78. Аналіз рішення КСУ №13-р/2020 (щодо е-декларування): причини та наслідки.
79. Вплив рішень КСУ на законодавство та правозастосування.
80. Проблеми виконання рішень КСУ.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні курсових робіт (принципи описані у Законі України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року №4742IX (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text) та Кодексі академічної доброчесності Пенітенціарної академії України від 30 березня 2026 року №132/ОД (https://pau.edu.ua/higher-education-quality-assurance-sector/academic-integrity/). Списування під час підсумкового контролю, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.
3. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.
4. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.

5. Конституція Автономної Республіки Крим від 21 жовтня 1998 р., затв. Законом України від 23 грудня 1998 р. № 350-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 5-6. Ст. 43.
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17
7. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10 лютого 1998 р. № 90/98-ВР (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/90/98-вр
8. Виборчий кодекс України: Закон України від 19 грудня 2019 р. № 396-IX (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV (із змін.). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15
10. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII (із змін.). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19
11. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 р. № 141-VIII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141-19
12. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text
13. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17
14. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14
15. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-19
16. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста: Закон України від 23 вересня 1997 р. № 540/97ВР (із змін) (назва Закону в редакції Закону № 2849-IX від 13.12.2022). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text
17. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15
18. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII (із змін). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19
19. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3855XII (в ред. Закону від 21 вересня 1999 р. № 1079-XIV) (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12
20. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII (зі змін.) URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/157-19
21. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17
22. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text
23. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII (із змін.) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1207-18
24. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. № 192-VIII (із змін.). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19

25. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV (із змін.). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15
26. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 р. № 2704-VIII (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19
27. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5207-VI (із змін.). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17
28. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI (із змін.). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17
29. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII (в ред. Закону від 13 січня 2011 р. № 2938-VI) (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12
30. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII (із змін.). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18
31. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР (в ред. Закону від 22 грудня 2005 р. № 3277-IV) (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ 116/95-вр
32. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19
33. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2849-IX (із змін.).
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text
34. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр
35. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 р. № 595-VIII (із змін.). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/595-19
36. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14
37. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27 квітня 2021 р. №1414-IX (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-
20#Text
38. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18
39. Про національні меншини (спільноти) України: Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2827-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/282720#Text
40. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580VIII (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19
41. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14
42. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text.
43. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17
44. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page7
45. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр
46. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 р. № 576-VIII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19
47. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17
48. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/987-12

49. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14
50. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р.№ 93-IV (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15
51. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII (в ред. Закону від 22 березня 2001 р. № 2328III) (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2790-12
52. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р. № 401-XIV (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14
53. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19
54. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР (із змін.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр
55. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17
56. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. № 1932-VI (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1932-15/page2
57. Рішення Конституційного Суду України за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови) від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-99
58. Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади: Указ Президента України від 12 березня 1996 р. № 179/96. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?code=179/96
59. Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України»: Указ Президента України від 27 березня 2001 р. № 215/2001 (із змін.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215/2001#Text
60. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: https:/ www.president.gov.ua/documents/642022-41397
61. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства ті іншого центрального органу виконавчої влади» (із змін.): Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 563. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-2011-п
62. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010 (із змін.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ 1085/2010
63. Про систему центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1572/99 (із змін.) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1572/99
64. Конституційний Суд України. Провадження у справі щодо відповідності Конституції України Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 р. №807-IX за конституційним поданням 49 народних депутатів України (справа про зміну адміністративно-територіального устрою України). 20 квітня 2023 р. — розгляд у формі письмового провадження 25 квітня 2024 р. — відкритий розгляд окремого питання у формі усного провадження URL: https://ccu.gov.ua/novyna/vidbuvsya-rozglyad-spravy-shchodo-konstytuciynosti-postanovy-verhovnoyi-rady-ukrayiny-pro
65. Конституційний Суд України. Рішення №13-р/2020 від 27 жовтня 2020 р. у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо

відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» та Кримінального кодексу України (справа про декларування майна). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-20#Text
66. Конституційний Суд України. Рішення №13-рп/2000 від 16 листопада 2000 р. у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статей 154–159 Конституції України (справа про процедуру внесення змін до Конституції). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-00#Text
67. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/2003 від 16 січня 2003 р. у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України положень Конституції Автономної Республіки Крим (справа про Конституцію Автономної Республіки Крим). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-03#Text
68. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/2003 від 16 січня 2003 р. у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України положень Конституції Автономної Республіки Крим (справа про Конституцію АР Крим). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-03#Text
69. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/2008 від 16 січня 2008 р. у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (справа про Кабінет Міністрів України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-08#Text
70. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/2010 від 21 січня 2010 р. у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України (справа про правоздатність юридичних осіб). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-10#Text
71. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/2014 від 13 березня 2014 р. у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) постанови Верховної Ради України «Про текст Конституції України в редакції 28 червня 1996 року» (справа про неконституційність повернення до Конституції 1996 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-14#Text
72. Конституційний Суд України. Рішення №1-рп/99 від 9 лютого 1999 р. у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення терміна «закон» (справа про тлумачення терміна «закон»). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-99#Text
73. Конституційний Суд України. Рішення №20-рп/2010 від 30 вересня 2010 р. у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року №2222-IV (справа про дотримання конституційної процедури внесення змін до Конституції України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-10#Text
74. Конституційний Суд України. Рішення №2-рп/2004 від 10 лютого 2004 р. у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 106, частини першої статті 116 Конституції України (справа про взаємодію Президента України та Верховної Ради України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-04#Text
75. Конституційний Суд України. Рішення №2-рп/2014 від 19 березня 2014 р. у справі за конституційним поданням в.о. Президента України щодо відповідності Конституції України постанови Верховної Ради АР Крим «Про проведення загальнокримського

референдуму» (справа про загальнокримський референдум). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-14#Text
76. Конституційний Суд України. Рішення №3-рп/2003 від 27 березня 2003 р. у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 111 Конституції України (справа про імпічмент Президента України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-03#Text
77. Конституційний Суд України. Рішення №3-рп/2020 від 11 березня 2020 р. у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України окремих положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (справа про незалежність судової влади). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-20#Text
78. Конституційний Суд України. Рішення №6-рп/2005 від 1 грудня 2005 р. у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо офіційного тлумачення положень статті 55 Конституції України (справа про захист прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-05#Text
79. Конституційний Суд України. Рішення №6-рп/2005 від 5 жовтня 2005 р. у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-05#Text
80. Конституційний Суд України. Рішення №7-рп/2001 від 13 червня 2001 р. у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення положень статей 134, 135, 136 Конституції України (справа про статус Автономної Республіки Крим). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-01#Text
81. Конституційний Суд України. Рішення №9-рп/1999 від 14 грудня 1999 р. у справі за конституційним поданням народного депутата України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 78 Конституції України (справа про статус народного депутата України). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-99#Text

Основна:

1. Конституційне право : навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055818.pdf
2. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2021. 592 с.
3. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспитів / Т.М. Слінько, І.І. Дахова, Л.І. Летнянчин [та ін.]. Вид. 8-ме, переробл. та допов. Харків: Право, 2024. 372 с.
4. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право [Текст] : підручник / Михайло Савчин ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, НДІ порівнял. публ. права та міжнар. права. Ужгород ; Київ : ВАІТЕ, 2020. 461 с.
5. Пересада О.М. Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. в табл. та схемах / О. М. Пересада ; МВС України, Донец. юрид. ін-т. Київ : Дакор, 2020. 247 с.
6. Совгиря О.В. Конституційне право України. Повний курс [Текст] : навч. посіб. / О. В. Совгиря, Н. Г. Шукліна. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 554 с.

7. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваіте, 2021. 528 с.
8. Конституційне право України [Текст] : підручник / [І. М. Алмаші та ін.] ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. Правознавства. Ужгород : РІК-У, 2023. 533 с.
9. Конституційне право [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Кучер та ін. ; за ред. В. О. Кучера] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 451 с.
10. Конституційне право України [Текст] : підручник / [Т. М. Слінько та ін.] ; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Т. М. Слінько ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 590 с.

Допоміжна:

1. Азаренко Т. Парламентський бікамералізм та адміністративнотериторіальна реформа. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 11. С. 171–174.
2. Амелін О. Модернізація конституційно-правового статусу суддів в Україні. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2024. Т. 14. № 1. С. 40-49.
3. Андрусів Л. М. Оприлюднення нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2019. Вип. 84. С. 3–9.
4. Андрусів Л. М. Техніко-юридичні правила оприлюднення нормативноправових актів Президента України. *Приватне та публічне право*. 2020. № 1. С. 3–7. URL: http://elar.naiau.kiev.ua/bitstream/123456789/17117/1/3.pdf
5. Афанасенко С. І. Конституційні гарантії прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 3. С. 3–5.
6. Бабак М. А. Індивідуалістичні форми захисту прав та свобод людини Конституційним Судом України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 18–21. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2017/5.pdf
7. Бабенко К. А. Форми конституційного контролю і гарантії стабільності системи конституційного регулювання в Україні. URL: https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/b/410-formi-konstitutsijnogo-kontrolyui-garantiji-stabilnosti-sistemi-konstitutsijnogo-regulyuvannya-v-ukrajini.html
8. Бабкова В. С. Проблеми поглиблення спеціалізації місцевих загальних судів в Україні. *Право і суспільство*. 2017. № 5. С. 195-200.
9. Багмет А.А. Повноваження та компетенція омбудсмена у питанні захисту прав військовослужбовців. Журнал східноєвропейського права. 2024. № 120. С. 115-121.
10. Баймуратов М. Муніципальна влада в системі публічної влади в Україні в умовах муніципальної реформи. *Вісник АПСВТ*. 2018. № 1. С. 41–44. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_1_2018-41-44.pdf
11. Байрачна Л. К., Єрмакова Г. О. Парадокс неможливості демократичних виборів: історичний дискурс (від Нового часу до теореми Кеннета Ерроу) . Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: "Юридичні науки". 2021. № 6. С. 24-31
12. Байрачна Л.К., Тільна К.С. Право на правову допомогу як елемент процедури Habeas corpus act. Юридичний науковий електронний журнал. №9. 2020. С. 44-48
13. Байрачна Л.К., Федоровська М.А. Процедура «habeas corpus» та її втілення в системі юридичних гарантій прав і свобод людини. Прикарпатський юридичний вісник» № 5. 2020. С. 36-43
14. Бакаянова Н. М. Єдиноначальність та колективний спосіб реалізації повноважень у діяльності Державного бюро розслідувань. *Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 16 чер. 2018 р., м. Одеса / редкол.: Г. О. Ульянова (голова) [та ін.]. Одеса: Юридична література, 2018. 432 с.

15. Бакумов О. Відповідальність Парламенту України в системі юридичної відповідальності держави: конституційно-правовий аналіз. *Право України*. 2019. № 7. С. 198–217. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/4/part_1/5.pdf
16. Бакумов О. С. До питання про якість законів у контексті відповідальності парламенту. *Jurnalul juridic national: teorie şi practică*. Республіка Молдова, August 2019. Nr. 4 (38). С. 25–31. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2019/4/part_1/5.pdf
17. Бакумов О. С. Інституціалізація правоохоронної функції держави як напрям підвищення відповідальності держави перед людиною та суспільством в умовах сучасної України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 5, т. 1. С. 45–52. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2019/5/tom_1/7.pdf
18. Бакумов О. С. Президент України в системі гарантування юридичної відповідальності держави: конституційно-правовий аналіз. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2019. Спецвип., т. 2. С. 24–30. URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9135?show=full
19. Бакумов О. С. Проблематика юридичної відповідальності держави в позиціях Конституційного Суду України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 2, т. 1. С. 3–11. DOI: https://doi.org/10.32844/26181258.2019.2-1.1.
20. Баликіна-Галанець Л. І. Конституційно-правовий статус парламентів країн ЄС з республіканською формою правління (змішані республіки). *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2020. № 38. С. 25–33. URL: https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-lawjournal/article/view/243
21. Барабаш Ю.Г. Берченко Г.В. Ефективність індивідуальної конституційної скарги як засобу захисту прав особи в Україні // Вісник Конституційного Суду України. 2021. № 5. С. 9-21.
22. Барабаш Ю.Г. Право на зміну конституційного ладу як складова правосуб'єктності Українського народу. Право України. 2019. № 10., С. 66-81
23. Барабаш Ю.Г. Цінності конституційного ладу України: між міфом і реальністю. Публічне право. 2018. Спеціальний випуск. С. 33-39.
24. Бараненко Д. В. Принципи діяльності центральних органів виконавчої влади. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020 № 46.С. 25–29. URL: http://www.vestnikpravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc46/7.pdf
25. Батан Ю.Д. Порівняльне конституційне право: навч.-метод. посібник/ Ю.Д. Батан; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2022. 137 с.
26. Батанов О. В. Порівняльна характеристика унітаризму та федералізму: концептуальні аспекти теорії та практики. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 87–93.
27. Батанов О. В. Сучасні законопроектні ініціативи у сфері здійснення місцевого самоврядування у столиці України – місті Києві: досвід експертного аналізу. *Регіональне управління та місцеве самоврядування*. 2019. № 5. С. 174– 188. URL: https://maup.com.ua/assets/files/expert/5/13.pdf
28. Батанов О. В. Унітаризм як політичний та правовий феномен: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки.* 2019. № 4. С. 20–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2019_4_5
29. Баулін Ю. Принцип верховенства права у рішеннях Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного Суду України*. 2017. № 1. С. 18-27.
30. Бевз Ю.В. Конституційно-правові засади організації та діяльності політичних партій: дис. ... д-ра філософії / Донецький національний університет ім. Василя Стуса. Вінниця, 2024. 305 с.

31. Безпалюк В. А. Відповідальність виконавчої влади в Україні (на прикладі Кабінету Міністрів України). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1, т. 2. С. 36–39. URL: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1(2)__11/
32. Берестова І. Конституційний Суд України в системі юрисдикційних органів: загальні положення. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 9. С. 154–159. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/9/29.pdf
33. Берназюк І. М. Програма діяльності Кабінету Міністрів України: поняття, сутність та значення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 4. С. 26–28. URL: http://lsej.org.ua/4_2017/7.pdf
34. Берч В.В. Безпосередня судова демократія як конституційно-правовий феномен. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 100-104.
35. Берченко Г. В. Декомунізація в Україні: конституційно-правові аспекти. *Форум права*. 2017. № 4. С. 13–23. URL: http://nbuv.gov.ua/ujrn/fp_index.htm_2017_4_4
36. Берченко Г.В. Конституційний контроль за внесенням змін до конституції: зарубіжний досвід. Публічне право. 2020. № 3. С. 9-16
37. Берченко Г.В. Обов'язковість, остаточність і неоскаржуваність рішень і висновків Конституційного Суду України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». № 58. 2019. С. 67-72
38. Бєлов Д., Бєлова М., Внесення змін до конституції: доктрина та практика зарубіжних країн. Український часопис конституційного права. 2023. № 2. С. 19-25.
39. Бичков І. Г. Щодо місця Конституційного Суду України в механізмі стримувань і противаг. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3 (289). С. 224–229
40. Біла книга підготовки та проведення повоєнних виборів. Частина І: [проєкт станом на 22 січня 2024 р.]/ А. Шушковська, Ю. Кириченко, Д. Ковриженко [та ін.]. Київ: Центр політико-правових реформ, 2024. 37 с.
41. Біліченко В. В. Міжнародні стандарти щодо захисту ключових прав та свобод людини в діяльності правоохоронних органів України. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2020. Т. 27. С. 29–35.
42. Білоскурська О. Ступінь наукової розробки інституту конституційних обов'язків людини та громадянина в Україні. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 28–32. URL: http://pd.onu.edu.ua/article/view/233774
43. Білоскурська О.В. Обов'язок володіти державною мовою: аналіз правового регулювання на основі чинного законодавства та рішень Конституційного Суду України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 110-114.
44. Білоус О. В. Трансформація конституційно-правового статусу прокуратури в Україні та зарубіжний досвід. *ScienceRise: JuridicalScience*. 2019. № 3 (9). С. 17–23.
45. Богів Я. Безпосередня демократія як форма реалізації народного суверенітету. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки*. 2019. Вип. 22. С. 205–213.
46. Боднаренко В. Кібербезпека: роль держави у захисті суспільства та окремої особистості у збереженні міжетнічного миру. Аспекти публічного управління. 2020. Т. 8. Спецвип. 1. С. 18-21.
47. Бойко І. В. Децентралізація в Україні: правові засади та виклики: навч. посіб. Львів: Сполом, 2021. 224 с.
48. Бондаренко Б. Гарантії незалежності суддів Конституційного Суду України. *Український часопис конституційного права*. 2017. № 3. С. 60–65.URL: https://www.constjournal.com/wp-content/uploads/issues/2017-3/pdfs/6bohdan-bondarenko-harantii-nezalezhnosti-suddiv-konstytutsiinoho-sudu-ukrainy.pdf
49. Бондаренко В. Ю. Взаємодія громадських об'єднань та політичних партій в Україні – інституціональний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2017. Вип. 43, т. 1. С. 9–13.

50. Бондаренко Н. О. Громадянське суспільство в Україні: історикоправові аспекти становлення та розвитку. *Форум права*. 2017. № 5. С. 57–63. URL: https://forumprava.pp.ua/files/057-063-2017-5----------9-.pdf.
51. Боняк В. О. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності: навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 224 с.
52. Бориславська О. М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз : монографія. Харків : Право, 2018. 384 с.
53. Бородін Є. І. Статус голови місцевої державної адміністрації в Україні: досвід законодавчого визначення. *Аспекти публічного правління*. 2018. Т. 6, № 5. С. 12–23.
54. Босий В. П. Зміст основних обов'язків біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 1, т. 5. С. 121–126.
55. Брезгунова Л. Безпека журналіста під час роботи в зоні збройного конфлікту / Pressa: сайт. 31.07.2021. URL: https://pressassociation.org.ua/ ua/bezpeka-zhurnalista-pid-chas-roboti-v-zoni-konfliktu/
56. Брижко В. М., Пилипчук В. Г. Приватність, конфіденційність та безпека персональних даних. *Інформація і право*. 2020. № 1 (32). С. 33–46.
57. Бринцев В. Д. Судовий конституціоналізм в Україні: доктрина і практика формування : у 2 кн. Кн. 1 : монографія. Харків : Право, 2013. 392 с.
58. Бринцев В. Д. Судовий конституціоналізм в Україні: доктрина і практика формування : у 2 кн. Кн. 2 : монографія. Харків : Право, 2015. 376 с.
59. Буглак Ю. Види відносин та сфери, які зумовлюють розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 166–171.
60. Букіна Т. В., Лазарева А. О., Губа М. І. Громадські слухання як форма взаємодії влади та громадськості: теоретичні аспекти. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 4. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/33.pdf
61. Бурлаков С. В. Інтернет–ЗМІ в Україні: актуальні проблеми правового регулювання. *Юридична наука*. 2020. № 5 (107). С. 60–67.
62. Буруковська Н. В. Вплив європейської моделі конституційного судочинства на формування органів конституційної юстиції в Україні: історико-правовий підхід. URL: http://www.nsj.gov.ua/files/1455630051BurukovskaNV.pdf
63. Бутков О.І. Конституційно-правові засади проведення громадських обговорень в Україні : дис. ... д-ра філософії/ Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. 249 с.
64. Буткова О.Я. Конституційно-правові засади громадської експертизи в Украї ні : дис. ... д-ра філософії/ Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. 237 с.
65. Буханевич О. М., Івановська А. М. Конституційний контроль як вид державного контролю: змістовно-функціональна характеристика. *Публічне право*. 2019. № 4 (36). С. 9–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2019_4_3.
66. Буханевич О. М., Івановська А. М. Конституційний Суд України: до питання про місце в системі розподілу влад. *Публічне право*. 2020. № 3 (39). С. 17–27.
67. Бучин М. А, Дутчак Х. І. Особливості формування та реалізації державної політики щодо захисту прав національних меншин (на прикладі України та Республіки Польща). *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія політичні науки.* 2019. № 4. С. 68–73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2019_4_13/
68. Варунц Л. Д. Особливості конституційно-правового статусу глави держави у Канаді. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3. С. 28–31. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4063

69. Васін М. С. Сучасна державна-церковна взаємодія в Україні: переосмислення конституційних засад. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 80–87.
70. Ващенко Ю. В. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом: проблеми правової природи та перспективи реформування. *Адміністративне право і процес*. 2018. № 3 (9). Ювілейний. С. 122–141.
71. Веніславський Ф. В. Конституційне право України: основи правового статусу людини і громадянина : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 224 с.
72. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. науковопракт. конф. (м. Дніпро, 23 травня 2025 р.). Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 520 с.
73. Вигівська А. С. Конституційно-правові засади фінансового забезпечення підготовки і проведення виборів народних депутатів України : дис. ... д-ра філософії / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ, 2023. 196 с.
74. Вітик Ю. Дотримання прав і свобод людини: принцип діяльності Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 116–121. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/20.pdf
75. Вітюк Д. Л., Павлюх О. А. Вибори як форма безпосередньої демократії: теоретико-правовий аспект. *Альманах права*. 2019. Вип. 10. С. 115– 121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2019_10_25
76. Владишевська В.В., Храпенко О.О. Організація захисту у міжнародному кримінальному суді. Юридичний науковий електронний журнал. № 11/2022. С. 841-843.
77. Вовк В.М. Право на безпеку як фундаментальне право людини. Аналітичнопорівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 27–30.
78. Водянніков В. Конституціоналізм в екстремальних умовах: установча і встановлена влада в кризові періоди. *Український часопис конституційного права*. 2021. № 4. С. 8–37.
79. Волошина Я. Місцеве самоврядування: теорії походження та їх реалізація. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 3. С. 117–122. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/3/23.pdf
80. Волощук О.Т. Зловживання правом при зверненні до ЄСПЛ шляхом вживання особливо образливих та провокаційних висловлювань. Імплементація міжнародних стандартів у цивільне та господарське судочинство України: збірник наукових праць учасників IV науково-практичного круглого столу (м. Київ, 17 червня 2021 року): упорядник В.М.Короленко. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2021. С. 43-53.
81. Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Зловживання правом шляхом умисного спотворення фактів у разі звернення до ЄСПЛ . Підприємництво, господарство і право. № 2. 2021. С. 302-309. URL: http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2021/2/54.pdf DOI: http://doi.org/10.37749/10.32849/2663- 5313/2021.2.53
82. Воронов Д.О. Виконання рішень Конституційного Суду України: проблеми теорії і практики: дис. ... д-ра філософії / Донецький національний університет ім. Василя Стуса. Вінниця, 2023. 200 с.
83. Воронько Л. О. Гендерна політика в системі державної служби: поняття і сутність. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej16/txts/12VLOSPS.pdf
84. Гамбург І., Гамбург С. Закріплення моделі політико-територіального устрою в конституціях держав: плюралізм підходів і досвід для України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 365–370. URL: http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2020/4/64.pdf
85. Ганзицька Т. С. Правоохоронні органи в механізмі забезпечення гендерної рівності в Україні. *Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: «Право»*. 2018. Вип. 5. С. 185-189.

86. Гбур З. В., Галушкіна Л. В., Акімов О. О. Кабінет Міністрів України: функції, повноваження та відповідальність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/5.pdf
87. Герасименко Є. До поняття та класифікації іноземних громадян та осіб без громадянства. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право.* 2020. № 2 (46). С. 45–51. URL: http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/226610/226182
88. Гербут Н. Гендерне квотування як основний механізм забезпечення паритетного представництва жінок у виборчих органах влади. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України.* 2018. Вип. 6 (56). С. 197–207. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/gerbut_genderne.pdf.
89. Гета Д.С., Кисильова К.В., Ковач Я.В. Роль конституційного суду у захисті громадянських прав під час воєнного стану. Академічні візії. 2024. № 30. С. 1-12.
90. Гетьманцева Н.Д. Рішення Конституційного Суду України як юридичний засіб зміцнення конституційної законності. Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. 57 конф. (м. Київ, 23 лютого 2024 р.)/ Національний авіаційний університет. Тернопіль: Вектор, 2024. С. 459-462.
91. Глагович М. В., Діденко Н. Г. Повноваження Кабінету Міністрів України, функції та відповідальність. *Державне управління*. 2021. № 7. С. 91–97. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2021/16.pdf
92. Головань В. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини в системі гарантій конституційних прав і свобод. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 136–140.
93. Головко О. С. Місце та функції інституту президента в політичній системі демократичних суспільств. *Аспекти публічного правління*. 2018. Т. 6, № 5. С. 41–51.
94. Голуб М. В. Муніципальна поліція як елемент правоохоронної системи деяких країн Європи. *Південноукр. прав. часопис*. 2019. № 4, т. 2. С. 26–29. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/4/part_2/7.pdf
95. Гречило А., Завітій Б. НАШ ГЕРБ. Українські символи від княжих часів до сьогодення Альбом. Київ: Родовід, 2018. 400 с.
96. Грішин О. Історична роль і місце Президента в системі органів державної влади сучасної України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. Т. 2. № 78. С. 9–13.
97. Громада як юридична особа публічного права: Україна в контексті європейського і світового досвіду : монографія / О. М. Бориславська, А. П. Заєць, О. В. Ільницький, В. С. Куйбіда, Р. А. Майданик. За заг. ред. А. П. Зайця. Передмова І. Б. Коліушка., Київ, ЦППР, ТОВ «Франко Пак», 2024. 494 с.
98. Громовчук М.В., Бєлов Д.М., Принцип гуманізму, як основоположний принцип побудови сучасної правової держави. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2021. Випуск 65. С. 46- 50.
99. Гудзь Л., Гудзь Т. Принцип загального виборчого права: міжнародні стандарти та перспективи законодавчої реалізації в Україні. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Право.* 2020. С. 30–39. URL: https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/16370
100. Гудзь Т. І. Верховенство конституції як принцип засад конституційного ладу України. *Конституція України: ціннісний вимір 25річного досвіду державотворення та правотворення*: Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23 черв. 2021 р.) / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 154–156.
101. Гудзь Т. І. Засади конституційного ладу України та їх ознаки. *Новітні тенденції сучасної юридичної науки*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 4–5 грудн. 2020 р.) / Дніпро: ГО «Правовий світ», 2020. С. 29–31.

102. Гудзь Т. І. Конституційне закріплення суспільного ладу: основні підходи. *Право і безпека*. 2015. № 3 (58). С. 21–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2015_3_6/
103. Гудзь Т. І. Принцип вільного руху інформації як основний принцип європейської аудіовізуальної політики // Протидія кіберзагрозам та торгівлі людьми: тези доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Харків, 26 лист. 2019 р.). Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС. С. 305–308. URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/26_11_2019/pdf/97.pdf
104. Гудзь Т. І. Форми посягання на конституційний лад України // Харківський національний університет внутрішніх справ: 25 років досвіду та погляд у майбутнє: тези доп. міжнарод. наук.-практ. конф. (Харків, 22 лист. 2019 р.). Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС. С. 132–133.
105. Гудзь Т. І., Головня А. І. Захист персональних даних в умовах російсько-українсько війни. *Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів в умовах окупації українських територій*: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (в авторській редакції), м. Кривий Ріг, 30 вересня 2022 року. Кривий Ріг: ДонДУВС, 2022. С. 160–163.
106. Гузій А. А. Конституційний контроль в зарубіжних країнах. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Юридичні науки.* 2018. № 8 (48), т. 2. С. 12–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_8%282%29__4
107. Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя. Харків : Право, 2013. 424 с.
108. Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного права : курс лекцій. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 270 с.
109. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Основні форми та методи діяльності поліції у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ.* 2016. № 4. С. 171–186. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/en/documents_pdf/visnyky/nvsy/04_2016/16gmpgvu.pdf
110. Дахова І. І. Принцип єдиного громадянства в законодавстві та практиці України та зарубіжних країн. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 26. С. 95–109.
111. Дахова І.І. Політико-правовий аналіз виборчих систем у контексті створення ефективної виборчої моделі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Вип. 55. Том 1. Ужгород. 2019. С. 78- 83.
112. Дахова І.І., Гуржій В.О. Інститут депутатської недоторканності: досвід функціонування в Україні та зарубіжних державах. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 5 (27). 2020. С. 50-58
113. Дахова І.І., Романчук А.О. Інститут імпічменту: зарубіжний досвід регламентації та шляхи вдосконалення в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 5 (27). 2020. С. 50-58
114. Денисенко К.В., Борко І.С. Реалізація цифрових та інформаційних прав людини в соціальних мережах Instagram та Facebook. Соціологія права. 2022. № 3/4. С. 31-34.
115. Дерець В. А. Удосконалення правових засад системи центральних органів виконавчої влади України. *Правова держава*. 2020. Вип. 3. С. 333–340.
116. Державна влада та місцеве самоврядування: теорія і практика : навч. посіб. / за ред. С. Г. Серьогіної. Харків : Право, 2025. 264 с.
117. Державна політика щодо захисту прав національних меншин: досвід країн Вишеградської групи / Колективна монографія. Львів. Видавництво «Сорока», 2019.184 с. URL: https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/2150/monografiyavyshegrad.pdf
118. Державне будівництво і місцеве самоврядування: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 211 с.

119. Державознавство. Підручник. В.Сухонос, В.Сухонос, Р.Білокінь, А.Куліш. Університетська книга. 2021. 493 с.
120. Деркач А. Л. Формування складу Кабінету Міністрів України: правове регулювання та реалії сьогодення. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 6, т. 3. С. 26–29. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_3_2017/8.pdf.
121. Деркач А. Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини та їх відображення в Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 124–127.
122. Динник І. П. Депутатська етика для парламентарів: європейський досвід та Україна. *Економіка та держава. Серія державне управління*. 2017. № 2. С. 12–15. URL: http://www.pa.economy.in.ua/pdf/2_2017/5.pdf
123. Діяльність народного депутата України у Верховній Раді України: Посібник для народних депутатів України / Лінецький С. В., Крижанівський В. П., Крук О. І. К.: Друкарський дім Олега Федорова, 2019. 104 с.
124. Дмитрик Р. В. Зарубіжний досвід діяльності поліцейських та можливості його використання в Україні. *Юридична наука*. 2019. № 11. С. 210– 216.
125. Добровольска Н. В., Хамходера О. П. Офіс Президента України як державний орган (у контексті антикорупційного законодавства). *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 2 (68). С. 82–90. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/2_2020/16.pdf
126. Долженков О., Гжибовська Т. Статус обласних рад у системі здійснення місцевого самоврядування в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. Т. 2, № 83. С. 146–150. URL: http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/237294
127. Доронін І. Контрольні повноваження Президента України у сфері національної безпеки: проблеми і перспективи. *Підпрємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 95–100. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/19.pdf
128. Дорошенко Е.Р. Конституційні засади обмеження прав і свобод людини і громадянина в Україні: дис. ... д-ра філософії/ Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ, 2023. 228 с.
129. Дотримання прав людини в правоохоронній діяльності: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 319 с.
130. Дракохруст Т. В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2017. № 1. С. 190–193. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2017/50.pdf .
131. Дробуш І. В., Кутинець В. В. Проблеми набуття громадянства України. *Молодий вчений*. 2017. № 5.1 (45.1). С. 35–38.
132. Дрозд А. О. Історико-порівняльний аналіз формування інституту конституційного контролю в Німеччині та Франції. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 3–10. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/4_2019/3.pdf.
133. Дрьомов С. В. Інститут громадянства як регулятор впливу на стан забезпечення національної безпеки України: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2017. 52 с. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Institut_Gromadyanstva_Print_ Bleed =3mm-b18af.pdf
134. Етнокультурна автономія як інститут забезпечення прав національних меншин: світовий досвід і Україна: наукова записка / Кресіна І., Явір В., Ходаківський М. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2018. 120 с
135. Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС : електронний навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2022. URL: https://law.karazin.ua/Evropeyski-standarti-mistsevogo-samovryaduvannya-ta-regionalna-politika-Es
136. Євсюкова О. В. Запровадження принципів реалізації сервісноорієнтованої діяльності органів публічної влади в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2018_3_16

137. Єднак В. М. Місце правоохоронних органів у системі органів державної влади. *Південноукр. прав. часопис*. 2019. № 4, т. 2. С. 38–40.
138. Єзеров А. А. Конституційна скарга і виключні обставини для перегляду справ. *Судебно-юридическая газета*. 2020. URL: https://sud.ua/ru/news/blog/153161-konstitutsiyna-skarga-i-viklyuchni-obstavinidlya-pereglyadu-sprav
139. Єпринцев П. С., Носевич Н. Р. Федеральне бюро розслідувань США: історія, правова основа професійної діяльності, завдання, структура. *Прав. часопис Донбасу*. 2020. № 1(70). С. 14–23.
140. Єфімов О. М., Заєць В. А. Механізм реалізації прав і свобод національних меншин України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2018. Вип. 59. С. 517–523.
141. Желих Н. М. Повноважність Верховної Ради України як необхідна умова здійснення її конституційних повноважень. *Юридичний електронний журнал*. 2018. № 4. С. 13–15. URL: http://lsej.org.ua/4_2018/4_2018.pdf
142. Журавель Я. В. Нормативно-правовий рівень оптимізації системи центральних органів виконавчої влади в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2020. Вип. 1 (30). С. 72–76.
143. Журавльов Д. Поняття і загальна характеристика центральних органів виконавчої влади України. *Публічне право*. 2018. № 3 (11). С. 61–67.
144. Журило С.С, Владишевська В.В. Захист прав та інтересів дітей в умовах воєнного стану. Прикарпатський юридичний вісник, 2022. Випуск 2 (43). С. 34- 38.
145. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики: навч. посіб. / за ред. Н. Камінської. Київ, 2018. 285 с.
146. Заворотченко Т. М. Конституційно-правові основи використання зарубіжного досвіду при охороні і захисті виборчих прав громадян. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 3. С. 24–27. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2019/8.pdf.
147. Заворотько І., Короткий Т. Прес-конференції військовополонених: недотримання їх права на захист від цікавості публіки чи наявність значного суспільного інтересу? Юридична газета. 4 квітня 2022.
148. Задоєнко К. О. Законодавство Європейського Союзу у сфері забезпечення політики ґендерної рівності: досвід для України. *Юридичний журнал*. № 23. 2019. С. 144–150.
149. Закірова С. Референдум як інструмент прямої демократії: міжнародний досвід і корисні уроки для України. *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 10 (175). С. 4–13. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2019/10.pdf**.**
150. Закоморна К., Юхименко Д. Досвід функціонування інституту глави держави в системі стримувань та противаг у пострадянських країнах: перспективи для україни. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 122–126. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/5/21.pdf
151. Зальцберг Ю., Кострицький В., Мохончук Б., Романюк П., Цуркан М., Шешеня А. Розгляд судами справ щодо порушень правил фінансування політичних партій та виборчих кампаній: навчально-практичний посібник для суддів. Київ: ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2022. 212 с. URL: https://ifesukraine.org/wp-content/uploads/2022/02/ifes-ukraine-handboof-for-judgeson-considering-pf-violations-v1-2022-02-23-ukr.pdf
152. Запорожець В. Умови прийнятності конституційних скарг: законодавче врегулювання та практика Конституційного Суду України. *Український часопис конституційного права*. 2020. № 3. С. 25–50.
153. Запорожець Т.В., Таран Є.І. Концептуально-правові засади реалізації законодавчої влади за принципом поділу влади: зарубіжний та вітчизняний досвід. Публічне адміністрування та національна безпека. 2024. № 2. С. 1–19.
154. Застосування судами Конституції України: доктрина і практика, Київ: ВАІТЕ, 2022. – 604 с.

155. Захарченко П. Повноваження, кількісний склад суддів конституційної юстиції держав-членів Європейського Союзу: загальне та особливе. Матер. 14-ї Всеукр. наук. конф. Наукові конференції історикоправової проблематики. Вип. 14 . Львів: Л-Прес, 2022. С. 36-40.
156. Захарченко П., Лаврик Г. Конституційне право держав-членів Європейського Союзу: підручник. Полтава: ПУЕТ, 2024. 389 с.
157. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення: збірник тез науково-практичного круглого столу, присвяченого 75-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини (м. Хмельницький, 08 грудня 2023 р.)/ Хмельницький університет управління та права ім. Леоніда Юзькова, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України [та ін.]. Хмельницький, 2023. 147 с.
158. Зінченко О. В. Особливості форми правління арабських монархій (порівняльний аналіз). *Вісник Національної академії правових наук України*. 2018. Т. 25,№1.С.50–64.URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/519213.pdf
159. Зозуля О. І. Критерії та принципи формування персонального складу комітетів Верховної Ради України. *Форум права*. 2019. № 2. С. 36–44. URL: http://forumprava.pp.ua/files/036-044-2019-2-FP-Zozulia_6.pdf
160. Зубенко Г. В. Форми парламентської відповідальності члена уряду: порівняльно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право».* 2019. Вип. 27. С. 49–54.
161. Іванів І.Г. Правовий статус судді конституційного суду в державах ЄС та Україні: дис. … д-ра філософії/ Ужгородський національний університет. Ужгород, 2023. 191 с.
162. Іванов А.Б. Конституційно-правовий статус Вищої ради правосуддя в умовах реалізації положень судової реформи: дис. ... д-ра філософі / Ужгородський національний університет. Ужгород, 2023. 201 с.
163. Іванов М. С. Захист прав учасників кримінального провадження в Конституційному Суді України. Київ : Алерта, 2021. 266 с.
164. Івановська А. М. Конституційне право зарубіжних країн: навчальний посібник. В 2-х частинах. Частина 2. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2018. 653 с.
165. Івановська А. М. Конституційний контроль: теорія та практика реалізації : монографія. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 558 с.
166. Івановська А. М. Розмежування судового та конституційного контролю: теоретико-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 234–237. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/58.pdf
167. Іванченко Ю. М. Сутність, головні напрями та способи державної інформаційної політики в Україні. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/philo/05ijmipu.pdf
168. Івченко Ю. В. Гендерна рівність в Україні (національні особливості). *Філософські та методологічні проблеми права*. 2018. № 1–2. С. 52–59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2018_1-2_8
169. Ізбаш К. Л., Доценко О. С. Форми та методи діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення прав і свобод дітей. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 2. С. 3–7. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2021/2/3.pdf
170. Ільницький М. С. Становлення конституційного ладу в Україні. *Право.ua*. 2017. № 3. С. 10–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pravo_2017_3_4.
171. Ірклієнко А. І. Двопалатний парламент в умовах формування конституційної демократії. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 136–139.
172. Йосифович Д. І., Андрусишин Р. М. Проблеми реформування органів виконавчої влади в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична.* 2018. № 4. С. 143–152.

173. Каглинський О. Є. Правові засади діяльності Служби безпеки України як суб'єкта сфери безпеки і оборони. *Нове українське право*. 2022. Вип. 3. С. 68–74. URL: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/285/250.
174. Какауліна Л. До питання конституціалізації інституту Державного герба України // Юридична газета *online*: сайт. 07.09.2021. URL: https://yurgazeta.com/publications/practice/konstytutsiine-pravo/do-pitannyakonstitucializaciyi-institutu-derzhavnogo-gerba-ukrayini.html
175. Калініченко Б. М. Сучасні ЗМІ як інструмент інформаційної війни. *Політикус.* 2018. Вип. 1. С. 77–82.
176. Каменчук Т.В. Права людини: традиційні та сучасні підходи: дис. … д-ра філософії/ Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2024. 227 с.
177. Камінська Н.В., Остудімов Б. Забезпечення енергетичної безпеки: теоретичні, міжнародно-правові та конституційно-правові засади: монографія. Київ: КНТ, 2024. 250 с.
178. Каракасіді О. Ф. Специфіка конституційно-правових основ державної влади у сучасній Україні та проблеми її практичної реалізації. *Вісник НУЦЗ України. Серія: Державне управління*. 2018. С. 38–47.
179. Карбан М. Право на свободу об'єднання: основні тенденції конституціоналізації в зарубіжних країнах. Право.UA. 2024. № 1. С. 179–184.
180. Кардаш А. В. Інформація про особу та персональні дані: окремі аспекти співвідношення. *Форум права*. 2017. № 4. С. 87–92. URL: http://nbuv.gov.ua/ujrn/fp_index.htm_2017_4_15
181. Карлова В. В. Державна мова як засіб формування національної свідомості українського суспільства. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej5/txts/07kvvsus.htm
182. Касинюк Л. А., Мельник Е. А. Правова держава та проблеми становлення її в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 28–32. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2019/6.pdf
183. Касяненко Є. В. Теоретико-правова характеристика трансформації статусу місцевих державних адміністрацій в умовах децентралізації влади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 6. С. 20–23. URL: https://er.dduvs.in.ua/xmlui/handle/123456789/3703.
184. Катеринчук І.П. Права людини під час війни (за практикою Європейського суду з прав людини). Південноукраїнський правничий часопис. № 2. 2022. Ч. 2. С. 3-7.
185. Кириченко Ю. Конституційне закріплення права на невтручання в особисте і сімейне життя в Україні та європейських державах: порівняльноправовий аналіз. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. № 5. С. 34–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2018_5_9
186. Кириченко Ю. М. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2018. № 6. С. 216–219. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2018/58.pdf.
187. Кириченко Ю., Давлєтова Г. Роль політичних партій у сучасних процесах державного будівництва в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 7–12. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s3_ua/3.pdf
188. Кінаш Н. Б. Принципи громадянства як фактор забезпечення національної безпеки України. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 2. С. 63–66.
189. Клименко О. М., Данилюк Ю. В. Конституційно-правовий статус народного депутата України: проблемні питання та підходи до їх вирішення. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. Вип. 4. С. 50–59.
190. Клюцевський В. І. Органи місцевого самоврядування в Україні: історичний аспект та нагальні проблеми сьогодення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління.* 2019. Т. 30 (69). № 6. С. 102– 108.

191. Коваленко В. Механізм захисту прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. Т. 19, № 1. С. 81–87. URL: https://ojs.naiau.kiev.ua/index.php/lawjournal/article/view/1212.
192. Коваленко Г. В. Впровадження децентралізації публічної влади на основі досвіду європейських країн. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2017. Вип. 13, ч. 1. С. 120–123.
193. Ковальчук В.Б., Скрипнюк О.В. Чи стане всеукраїнський референдум дієвим механізмом демократичної легітимації в умовах сучасного конституціоналізму? Право України. 2020. № 8. С. 83–104.
194. Ковтун В., Зезуль Ю. Адміністративно-територіальний устрій як елемент конституційного дизайну. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 127–131.
195. Козадаєв В. Скасування депутатської недоторканності (імунітету): pro et contra // Юридична Газета *онлайн*: сайт. 24.02.2020. URL: https://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/skasuvannya-deputatskoyi-nedotorkannostiimunitetu-pro-et-contra.html
196. Козинець І. Г., Козинець О. Г. Права біженців в контексті прав людини в сучасному світі. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2, т. 2. С. 21–24. URL: http://apnl.dnu.in.ua/2_2_2017/7.pdf
197. Козюбра М. Соціальна держава і соціальні права як цінності конституціоналізму: основні виклики та напрями трансформації в умовах війни. *Соціальні права. Виклики воєнного часу* : зб. тез доп. Шостої Міжнар. наук.- практ. конф. «Адміністративна юстиція в Україні: проблеми теорії та практики» (м. Київ, 06 липня 2023 р.). Харків : Право, 2023. С. 45-49.
198. Колесник С. П. Зарубіжний досвід правоохоронних органів у разі проведення антитерористичних операцій. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4, ч. 1. С. 113–117.
199. Колесник Я. В. Поняття та класифікація принципів реалізації правоохоронної функції держави органами Національної поліції України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 4. С. 156–162.
200. Колісник В. Відновлення дії Конституції України та зміна форми правління як засіб поновлення конституційного ладу. *Вісник Конституційного Суду України*. 2015. № 4. С. 103–108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vksu_2015_4_13
201. Колісник В. П., Берченко Г. В., Слінько Т. М. Конституційна ідентичність як втілення установчої влади. Вісник Національної академії правових наук України. 2022. Т. 29. № 3. С. 69–88
202. Колодій А. Проблема вибору форми державного правління в Україні (в контексті конституційної реформи). *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2016. Вип. 3–4 (83–84). С. 187–211. URL: https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/07/kolodii_problema.pdf
203. Коломієць Ю. М. Проблема конституційного регулювання промульгації законів Президентом України. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правотворення*: Міжнар. наук.практ. конф. (Київ, 23 червня 2021 р.) / КНУ ім. Т. Шевченка. Київ, 2021. С. 221–224.
204. Коломієць Ю. М., Гудзь Л. В. Правопорушення на виборах в Україні та шляхи їх подолання. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2019. № 6 (46). С. 51–54.
205. Коломоєць Наталія. Повноваження освітнього омбудсмена у сфері захисту прав дітей. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 173– 176.

206. Компас. Посібник з освіти з прав людини за участю молоді. Друге видання, переглянуте у 2020 році, оновлене у 2023 році. За редакцією: П. Брандер, Е. Кін, В.Юхаж, А.Шнайдер. Страсбург: Видавництво Ради Європи, 2023. 496 с.
207. Кононенко П.П. Делегітимація виборів у сучасних державах: досвід для України. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 1. С. 1– 20.
208. Константий О.В. Окрема думка як процесуальний засіб гарантування незалежності судді. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 660- 663.
209. Конституції країн світу: Конституційні акти Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії/ пер. з анг. В.С. Станіч. Київ: ОВК, 2023. 700 с.
210. Конституції країн світу: Республіка Ірландія, Ісландія, Республіка Австрія, Республіка Молдова/ уклад.: О.В. Коротюк, О.В. Лавринович; пер. з офіц. тексту В.С. Станіч. Київ: ОВК, 2024. 358 с.
211. Конституційна скарга у системі захисту прав людини в Україні. Право України. 2018. № 12.
212. Конституційне право держав-членів Європейського Союзу : підручник / Петро Захарченко, Галина Лаврик. Полтава : ПУЕТ, 2024. 389 с.
213. Конституційне право зарубіжних країн : навчальнометодичний посібник / О. Т. Волощук, В. Л. Качурінер, В. Ю. Колесник. Одеса : Фенікс, 2021.145 с. (Серія: «Навчально-методичні посібники»).
214. Конституційне право зарубіжних країн: збірник тестових завдань для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня; галузь знань - 08 «Право», спеціальність - 081 «Право»/ Укл.: Волощук О.Т. Чернівці, 2024. 60 с.
215. Конституційне право зарубіжних країн: навчально-методичний посібник/ О.Т. Волощук, В.Л. Качурінер, В.Ю. Колесник. Одеса: Фенікс, 2021. 145 с.
216. Конституційне право України: Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород: РІК-У, 2023. 536 с.
217. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспитів / Т.М. Слінько, І.І. Дахова, Л.І. Летнянчин [та ін.]. Вид. 8-ме, переробл. та допов. Харків: Право, 2024. 372 с.
218. Конституційне право [Текст] : навч.-метод. посіб. : роб. зошит / [уклад. О. С. Бакумов та ін.] ; Одес. держ. ун-т внутр. справ, Навч.-наук. ін-т права та кібербезпеки, Каф. конституц. та міжнар. права. Одеса : Гельветика, 2022. 227 с.
219. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
220. Конституційний процес: навчально-методичний посібник/ Національний університет «Одеська юридична академія», Кафедра конституційного права; уклад.: В. Панасюк, Ю. Бальцій, І. Глиняний. Одеса: Фенікс, 2024. 80 с.
221. Конституційний Суд України. Каталог юридичних позиції. URL: https://ccu.gov.ua/zagolovok/katalog-yurydychnyh-pozyciy
222. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах війни та післявоєнний період: матеріали наукового семінару (20 червня 2025 р.) / упор. Д.Є. Забзалюк, М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Я.П. Павлович-Сенета. Львів: ЛьвДУВС, 2025. 355 с.
223. Конституція і конституційні зміни в Україні : збірник, присвячений пам'яті Віктора Мусіяки / М. Козюбра, В. Колісник, М. Мельник, П. Стецюк, В. Шишкін [та ін.]; відп. ред. А. Рачок, Ю. Якименко; упоряд. П. Стецюк ; Центр Разумкова. Київ : Заповіт, 2020. 299 с.
224. Конституція України в практиці Конституційного Суду: офіційне тлумачення та юридичні позиції 1997–2023 / упоряд. С. П. Головатий та ін. Київ : ВАІТЕ, 2024. 448 с.

225. Кориневич А., Короткий Т. Російська концепція геноциду по Джорджу Орвеллу: що криється за наказом Міжнародного Суду ООН. Радіо Свобода. 18 березня 2022 р. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/rosiya-ukrayinaminarodnyy-sud/31760166.html
226. Корнієнко М.В. Права людини в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 1-2. С. 27-31.
227. Корнієнко П. С. Президент України у системі органів правозахисної діяльності. *Часопис Київського університету права*. 2019. Вип. 1. С. 89–92.
228. Косілова О., Поєдинок В. Втручання у права людини в німецькій та українській правових доктринах. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 3. С. 50–56. URL: http://www.pap.in.ua/3_2019/13.pdf.
229. Костенко С. О., Мамчур С. М. Компаративний аналіз систем місцевого самоврядування в Україні та деяких країн світу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 2. С. 53–56. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2019/14.pdf.
230. Костицький В. Місцеве самоврядування як окрема гілка публічної влади. *Вісник АПСВТ*. 2018. № 1. С. 48–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2018_1_10.
231. Костицький М. В., Камінська Н. В., Кушакова-Костицька Н. В. Перспективи вдосконалення діяльності Конституційного Суду України в умовах сучасних суспільних трансформацій. *ScienceRise: Juridical Science*. 2019. № 3 (9). URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:1pxXqkSe70 oJ:journals.uran.ua/sr_law/article/download/180113/180588/400273+&cd=4&hl= ru&ct=clnk&gl=ua
232. Коцур В. В. Національні меншини України в контексті суспільнополітичних трансформацій 90-х рр. XX ст. – поч. XXI ст.: монографія. ПереяславХмельницький, (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2019. 594 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/natsionalni_menshyny_ukrainy-1.pdf
233. Кравцова З.С. Конституційно-правові засади організації і здійснення державної влади в Україні : монограф. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 428 с.
234. Красовський К. Новітні ідеї гарантування природних прав людини та удосконалення їх конституційних механізмів на тлі світового досвіду. *Публічне право*. 2019. № 4 (36). С. 19–29.
235. Кресіна І. Етнокультурна автономія як політико-правовий інститут захисту прав національних меншин. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2020. Вип. 3-4 (99-100). С. 204-223. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/kresina_etnokulturna.pdf.
236. Кресіна І.О. Виборність суддів як реалізація принципу народовладдя. Право України. 2019. № 10. С. 142-157.
237. Крочук М. І. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 4. С. 464–471.
238. Курцев О. Ю. Поняття та ознаки унітаризму як принципу конституційного ладу України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція»*. 2020. № 44. С. 107–112
239. Курцев О. Ю. Принцип унітаризму та система адміністративнотериторіального устрою України. *Право та державне управління*. 2020. № 4. С. 141–147.
240. Кушнір І.П., Адамчук С.В., Демчик Н.П. Аналіз законодавчих ініціатив щодо реалізації принципу єдиного громадянства в Україні. Інтернаука. Серія «Юридичні науки». 2024. № 3. С. 1–19.
241. Кушніренко О. Г., Кузнецов І. А. Проблеми законодавчого закріплення, використання та охорони державних символів України: конституційно-правовий аспект. 2017. № 1. URL: http://nauka.nulau.org.ua/download/el_zbirnik/1/ Kushnirenko.pdf

242. Лазарєва М. Д. Стан забезпечення прав людини в Україні на сучасному етапі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 51–53. URL: http://lsej.org.ua/1_2020/13.pdf
243. Ласько І. М. Рішення Європейського суду з прав людини у сфері соціального забезпечення України. *Держава і право*. 2018. Вип. 61. С. 240–245. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dip_2018_61_39 .
244. Левенець А. В. Щодо проблеми розширення підстав дострокового припинення повноважень народних депутатів в Україні // Матеріали 74-ї звіт. наук. конф. професорсько-викладацького складу і наук. працівників економікоправового факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова (м. Одеса, 27–29 лист. 2019 р.). Одеса: Фенікс, 2019. С. 47–49. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/26178/1/47-49.pdf
245. Левченко Н., Калюженко А. Молодіжні громадські організації як чинник формування соціальної активності молоді: правові засади**.** *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2019. Вип. 3. С. 133–141.
246. Лежненко І. П. Організаційно-правові засади функціонування Фінансової гвардії Італії (La Guardia di Finanza). *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2018. Вип. 1–2. С. 142–148.
247. Летнянчин Л. І. Проблеми конституціоналізації індивідуальної конституційної скарги в Україні . Право України № 12, 2018, с.65-85.
248. Летнянчин Л. І. Пряма дія норм Конституції України: від принципу – до практичного застосування. *Вісник Національної академії правових наук України*.2017. № 4 (91). С. 115–127. URL:http://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/_VA=8__4_2017-115-127.pdf
249. Лешанич М. Інституціалізація політичних партій і партійних систем: категоріальний апарат та методологія дослідження. *Регіональні студії*. 2019. № 16. С. 50–58.
250. Лешанич М. Особливості інституціалізації партійної системи України в умовах гібридного політичного режиму. *Гілея: науковий вісник*. 2019. Вип. 147 (№ 8). Ч. 3. Політичні науки. С. 48–53.
251. Лешанич М. Особливості формування виборчої системи України (1991–2014 рр.). *Регіональні студії*. 2018. № 12. С. 18–25.
252. Лихачов Н. С. Класифікація парламентських процедур Верховної Ради України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2017. Вип. 43 (1). С. 67–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2017_43%281%29__18.
253. Лінник Н.В. Права людини починаються з прав дитини. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 356–360.
254. Лушпієнко Ю. Конституційно-правовий статус біженців та внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 2. С. 188–193. URL: http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2017/2/37.pdf.
255. Любченко П. М. Муніципальне право: підручник. Харків: Право, 2019. 510 с.
256. Магновський І. Й. Конституційна реформа В Україні: виклики сучасності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 7–10. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2018/1/4.pdf
257. Максименко Ю. Статус і повноваження депутатів місцевих рад. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 175–180.
258. Мартинюк Р. Змішана республіка − напівпрезидентська форма правління? *Право України*. 2018. № 1. С. 172–183.
259. Мартинюк Р. Класифікація форми правління: проблема вибору критеріїв. *Право України*. 2018. № 12. С. 207–219.
260. Мартинюк Р. Президент і виконавча влада: співвідношення інститутів у практиці сучасних республік. *Право України*. 2020. № 3. С. 256–269.

261. Мартинюк Р. С. Конституційно-правовий статус Президента України та Кабінету Міністрів України: пошук оптимальної моделі компетенційних взаємозв'язків. *Публічне право*. 2016. № 4 (24). С. 66–75. URL: https://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16mrsmkv.pdf
262. Марущак О. 2025. Форми реалізації функцій держави. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування . 18 (Лис 2025). DOI:https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-18-01-07.
263. Марущак, О. А. Адміністративно-правовий статус міністерств в системі центральних органів виконавчої влади. Правовий часопис Донбасу № 3, (2024). С. 28–33.
264. Марущак О.А. Формування та становлення наукової категорії "функції держави". Форум права №2. 2019. С. 59-59.
265. Марущак О.А. Функції держави: визначення поняття. Держава та регіони. Серія Право. 2019. №3. С. 17-21.
266. Марущак О.А. Критерії класифікації функцій держави. Порівняльно-аналітичне право. 2019. № 4. С. 37-40. URL: http://www.pap.in.ua/4_2019/10.pdf
267. Марущак О.А. До питання про класифікацію функцій держави. Правовий часопис Донбасу. 2019. № 4. С. 25-31.
268. Марущак О.А. Щодо сучасного розуміння та значення ідеології. Форум права. 2020. №2. С. 92-101.
269. Марущак О. А., Бабич Д. С. Теоретико-правове дослідження поняття та сутності державного суверенітету. Правовий часопис Донбасу : Зб. наук. Пр. 2017. №3-4 (61).С. 74 – 79.
270. Марущак О. А., Шванська А.О. Особливості визначення, сутності та співвідношення правової системи та правової сім'ї. Право і суспільство. 2017 №6 С. 29 – 34.
271. Марущак Н.В., Пророченко В. Поділ влади як принцип організації та діяльності державних органів / Н.В. Марущак // Юридичний науковий електронний журнал. – Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2019. № 2. // http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv
272. Марущак Н.В. Нагляд прокуратури за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство. Юридичний науковий електронний журнал. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2020. № 9. // http://www.lsej.org.ua/9_2020/89.pdf
273. Марущак Н.В. Розуміння держави у творах видатних представників філософської та правової думки Нового часу. Форум Права, 61(2). 82–91. DOI: http://doi.org/10.5281/zenodo.3883815
274. Марущак Н.В., Соловйов Є. Г. Щодо гарантій правильного застосування норм права із забезпечення основних прав і свобод людини у правозастосовному процесі. «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції» № 6/2023 рік. С. 8 – 14. URL:http://apnl.dnu.in.ua/6_2023/4.pdf
275. Марущак Н.В., Ромащенко К.Ю. Особливості юридичної відповідальності працівників поліції. «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції». № 1/2023 С. 191 – 197 URL:pnl.dnu.in.ua/1_2023/31.pdf
276. Марущак Н.В. Сучасні концептуальні підходи до форми держави. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2024. Серія ПРАВО. Випуск 85: частина 1. С.103 -110. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/10/85-part-1.pdf#page=103
277. Марущак Н.В. Принципи поліцейської діяльності: теоретичний аспект. «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції» № 5. 2024 рік. URL: http://apnl.dnu.in.ua/5_2024/4.pdf
278. Марущак Н.В., Запрудська С. Проблеми забезпечення прав і свобод громадян в Україні під час воєнного стану. Науковий вісник Сіверщини. Серія: Право : науковий

журнал / Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2025. № 1 (24). – С. 57 – 69 (136 с.)
279. Марущак Н.В. Верховенство права як основна засада демократичного конституційного ладу. НАУКОВІ ЗАПИСКИ. СЕРІЯ: ПРАВО. Випуск18.2025 С.19 - 27. URL: https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/547/573
280. Марущак Н.В. Адміністративно-територіальний устрій держави: особливості конституційного регулювання. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». Випуск 89. №1. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/07/16.pdf
281. Марцеляк О.В. Військовий омбудсман як інституційна гарантія захисту прав військовослужбовців (зарубіжний досвід). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2024. Вип. 81. Ч. 1. С. 131–137.
282. Марценюк Л., Груздєв О. Жінка в секторі безпеки й оборони: гармонія професійного та особистого. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2021. № 2. С. 76–84.
283. Марчук М. І. Місцеві вибори у країнах Європейського Союзу та Україні: порівняльна характеристика *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету Серія: Право*. 2022. Вип. 70. С. 119–123.
284. Марчук М. І. Особливості еволюції правового статусу прокуратури в Республіці Польща. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2018. № 1 (90). С. 54–60. URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10456?locale-attribute=en
285. Марчук М. І. Територіальне самоврядування Республіки Польща як складник європейської регіональної стратегії. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2019. Вип. 3 (28). Т. 1. С. 50–54.
286. Марчук М. І., Коломієць Ю. М. Компетенція Президента Республіки Польща щодо охорони її суверенітету, незалежності і територіальної цілісності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 326–330. URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14775
287. Маслова Я.І. Військово-цивільні адміністрації як суб'єкт публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 213– 216. URL: http://lsej.org.ua/3_2021/56.pdf.
288. Мельник І.С. Актуальні проблеми термінології законодавства про судоустрій України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 664-667.
289. Мельник М. І. Охорона Конституції України // Енциклопедія Сучасної України: енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. Т. 24. URL: https://esu.com.ua/article-77299.
290. Мельник О.Г. Механізм захисту фундаментальних прав людини у Європейському Союзі: нормативні та правові гарантії забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 4. С. 40-44. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/8
291. Мельник Р. А. Муніципальне право України: підручник. Чернівці: Технодрук, 2023. 356 с.
292. Мельниченко Б.Б. Конституційна юрисдикція [Текст] : підручник / Б. Б. Мельниченко, В. Б. Ковальчук, Г. О. Попадинець ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т права, психології та інновац. освіти. - Львів : Бона, 2022. - 235 с.
293. Мельничук О. П. Відокремлення держави та релігійних організацій в сучасних умовах державотворення: правова природа, зміст та види. *Правова позиція*. 2020. № 2 (27). С. 178–182. URL: http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/2/34.pdf
294. Мерник А.М. Обмеження прав людини в умовах особливих правових режимів: загальнотеоретичні аспекти: дис. … д-ра юрид. наук/ Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2023. 408 с.

295. Миргород-Карпова В. В. Загальні засади організації та діяльності суддів в Україні. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2021. Вип. 1 (93). С. 61–69.
296. Миронюк Р. Громадський контроль за діяльністю поліції: монограф. Дніпро, 2020. 134 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3953/1/Монографія_Громадський_%20контроль_Миронюк %20P.B.%2B%2B.pdf
297. Миронюк С. А. Сучасні моделі поліцейських послуг в окремих країнах Західної Європи та можливості їх впровадження в Україні. *The scientific heritage*. 2022. No 84. С. 55–60.
298. Михайлик О. Г. Насильство в установах виконання покарань України: теорія і практика : монографія. Київ : Дакор, 2019. 433 с.
299. Михайлов М. Класифікація типових та нетипових форм безпосередньої демократії. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 10. С. 127–131. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/27.pdf
300. Мищак І. Конституція України: проблемні аспекти й перспективи удосконалення (до 25-річчя ухвалення Основного Закону). *Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти*. 2021. № 5–6 (85–86). С. 5–9. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/konstutyciynuy_proces/2021/5-6.pdf.
301. Мищак І. М. Стратегія влади щодо розвитку органів правосуддя та конституційного судочинства в Україні. *Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти.* 2021. № 4 (84). С. 3–8. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/konstutyciynuy_proces/2021/4.pdf
302. Мірило верховенства права (правовладдя) національного рівня: практика України (Rule of law Checklist at national level: case of Ukraine) / за заг. ред. М. Козюбри; упоряд. та авт. комент. : В. Венгер, С. Головатий, А. Заєць, Є. Звєрєв, М. Козюбра, Ю. Матвєєва, О. Цельєв; Рада Європи, Центр дослідження проблем верховенства права та його втілення в національну практику України Національного університету «Києво-Могилянська академія». Київ, 2021. 151 с.
303. Місцеві вибори 2020: посібник для суддів / за ред. М. Цуркана. Київ: «AK-Group», 2020. 308 с. URL: https://ifesukraine.org/wp-content/uploads/2020/09/IFES_Posibnyk_Misczevivybory_full_WEB_11092020-1.pdf
304. Мішин С. І. Теоретично-методологічні засади реформування системи місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми політики*. 2019. Вип. 64. С. 60–77.
305. Мішина Н. В. Муніципальна реформа в Україні: стан і перспективи. *Право України*. 2018. № 4. С. 126–138.
306. Могілевська Л. Форми діяльності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №1.С. 128-132. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10226
307. Морська Н.Л., Потапов О.А., Ювсечко Я.В. Судові гарантії прав людини та співвідношення національних засобів правового захисту з юрисдикцією Європейського суду з прав людини (досвід для України). Академічні візії. № 19. 2023. С. 1-10.
308. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження / Б. С. Мохончук : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/356221589_Mohoncuk_B_S_Viborci_sistemi_porivnalnopravove_doslidzenna_B_S_Mohoncuk_monografia_Harkiv_Urajt_2021_304_s
309. Мохончук Б. С. Вплив норм «м'якого права» на формування демократичної виборчої системи. *Форум права*. 2017. № 1. С. 127–135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_1_24
310. Мудрик Ю. Національна ідея як фактор консолідації українського суспільства. *Гілея*. 2019. Вип. 131 (4). URL: https://www.en.gov.ua/aktualyno/naconalyna-deya-yak-faktor-konsoldacukransykogo-susplystva.

311. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Тези доповідей Третьої щорічної всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 06 грудня 2019 р.). К.: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2019 228 с. URL:https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/knyga2019_rik.pdf
312. Мхітарян А. М. Конституційно-правові основи діяльності національно-культурних автономій в Україні. *Правова держава*. 2016. № 21.С. 287–290. URL:https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/339573.pdf
313. Надточиєва А.П. Закон про лобіювання: виклики на шляху до європейської інтеграції. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2024. № 40. С. 132–140.
314. Національні меншини України і медіа: до порозуміння через толерантність: посіб. для журналістів та журналісток / Д. Дуцик, М. Дворовий. 2019. URL: https://rm.coe.int/national-minorities-of-ukraine-and-mediaa5/16809c8a86.
315. Недибалюк В. Д. Окремі аспекти незалежності Конституційного Суду України як гарантія реалізації основного закону. *Форум права*. 2019. № 54(1). С. 52-59. URL: https://forumprava.pp.ua/files/052-059-2019-1-FP-Nedybaliuk_8.pdf
316. Нестерович В. Ф. Виборче право України: підручник. Київ: Ліра-К, 2017. 503 с.
317. Нестерович В. Ф. Зміст та структура суб'єктивного виборчого права в Україні. *Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2018. Спец. вип. № 3. С. 163-169.
318. Нестерович В. Ф. Поняття й види народного вето в контексті сучасних конституційно-правових трансформацій. *Право і суспільство*. 2016. № 3. С. 27-33. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/3_2016/part_1/8.pdf
319. Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України. Київ: Ліра-К, 2018. 639 с.
320. Нижник А. І. Недоторканність народного депутата України – конституційно-правова гарантія незалежного парламентського контролю: інформаційно-правовий аспект. *Інформація і право*. 2019. № 2 (29). С. 141-155. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/18_6.pdf
321. Новородовський В. Статус іноземних добровольців в Україні (2014-2018): політико-правове забезпечення. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. Вип. 3-4 (95-96). С. 254-271. URL: https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/03/novorodovskyi_status.pdf
322. Ноняк М.В. До питання про юридичні гарантії права людини на мир. Наукові інновації та передові технології. 2024. № 2 (30). С. 686–696.
323. Олійник В. С. Республіканська форма правління: її особливості в Україні. Нау*ковий вісник Сіверщини. Серія: Право*. 2018. № 2. С. 15-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shssl_2018_2_4
324. Олійник В. С., Антоненко М. І. Проблеми фінансування політичних партій в Україні та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Сіверщини*. *Серія: Право*. 2018. № 1 (3). С. 105-118. URL: http://academysps.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/08/Olijnik-V.-S.-Antonenko-M.-I..pdf
325. Олійник В. С., Олійник В. В., Шумний А. О., Чабанюк Д. Ю. Проблеми конституційно-правового забезпечення недоторканності народних депутатів: зарубіжний досвід та українські реалії. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 17-28.
326. Опалько Ю. В. Відкритість і прозорість у діяльності громадських об'єднань: стан, проблеми, перспективи вирішення. Аналітична записка. URL: http://old2.niss.gov.ua/articles/2132/
327. Організація діяльності органів державної влади: навч. посіб. / О. Г. Вагонова, О. В. Горпинич, В. В. Чорнобаєв; М-во освіти і науки України, НТУ «Дніпровська політехніка». Д.: НТУ «ДП», 2019. 77 с.

328. Осауленко С. В. Конституційне право громадян на об’єднання в політичні партії та судова практика його захисту: монографічні дослідження. *Jurnalul Juridic Naţional: teorie şi practică*. 2018. № 4, т. 2. С. 35-37.
329. Остапович І. П. Особливості профілактичної діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. *Наука і правоохоронна діяльність*. 2020. № 2. С. 318-324.
330. Павлюх О. А. Роль президента як глави держави в організації державної влади: Україна і світ. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2018. Вип. 3-4 (12-13). С. 28-34.
331. Павроз Т. В. Права церкви в Україні, як основоположний елемент її конституційно-правового статусу. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. № 2 (107). С. 6-–69. (Серія «Юридичні науки»).
332. Пальчук В. Громадянство України: підстави його набуття і припинення в сучасному контексті. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php ?option=com_content&view=article&id=849:status-gromadyanina&catid= 8&Itemid=350
333. Панкевич О. З. Державне право зарубіжних держав: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 259 с.
334. Панкевич О. З. Право на приватність: деякі сучасні тенденції в практиці Страсбурзького Суду. *Соціально-правові студії*. 2018. Вип. 1. С. 23-30.
335. Панфілов О. Є., Хамходера О. П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282-286. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2020/75.pdf
336. Панчишин Р. І. Поняття та форми взаємодії органів місцевого самоврядування і місцевих органів державної виконавчої влади. *Право і суспільство*. 2018. № 6, ч. 2. С. 108-113.
337. Парламент в умовах війни: приклад України/ Програма USAID «РАДА: Наступне покоління»; В. Венгер, С. Івасик, Б. Дорошенко, М. Бондар. Київ: Верховна Рада України, 2024. 84 с.
338. Парламентська етика в Україні. Реалії, потреби, перспективи / І. Суслова, Ф. Флурі, В. Бадрак; За матеріалами дослідження Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння та Інституту соціальних технологій «Соціополіс». Женева-Київ, 2017. 56 стор.URL: https://dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/Parliemanetary-EthicsUkriane_UKR.pdf
339. Партійна система України після 2019 року: особливості та перспективи розвитку. Київ: Центр Разумкова, 2020. 104 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_part_sistem.pdf**.**
340. Пастушенко В. А. Адміністративні обов’язки місцевих державних адміністрацій в Україні. *Юридична наука*. 2019. № 5. С. 111-117.
341. Пашинський В. Й. Повноваження Президента України у сфері оборони держави. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6, т. 2. С. 59–63.
342. Пашинський В. Й. Рада національної безпеки і оборони України як суб’єкт забезпечення оборони держави. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 259-262. URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/525249.pdf
343. Петришина М. О., Юхименко Д. С. Зарубіжний досвід функціонування інституту президента в системі стримувань та противаг: перспективи для України. *Молодий вчений*. 2019. № 12. С. 358-362.
344. Пехник А. В. Дзюбенко Ю. М. Безпосередня демократія як форма реалізації народовладдя в Україні (місцевий рівень). *Актуальні проблеми політики*. 2018. Вип. 61. С. 275-285.
345. Пивовар М. С. Напрямки реформування Верховної Ради України в механізмі взаємодії державної влади та опозиції. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. Вип. № 6, vol. 2. С. 250-254.

346. Піфко О. О. Проблеми реалізації конституційного права на об'єднання в професійні спілки в практиці Європейського суду з прав людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2019. Вип. 55, т. 1. С. 94-96.
347. Погорецький М., Старенький О. Кримінальне провадження щодо народного депутата: проблемні питання. Межі недоторканності. *Закон і бізнес*. 2019. № 8. URL: https:// zib.com.ua/ua/print/136660.html
348. Подвійне громадянство: загроза, реальність чи вимушена необхідність? 2018. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/2gr_a5_00.pdf
349. Попович Т., Шаварин А. Сутнісне наповнення четвертого покоління прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 266–271.
350. Порівняльне конституційне право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 327 с.
351. Посібник для підготовки до іспиту з державного (конституційного) права зарубіжних країн. Закоморна К.: Право. 2021. 248 с.
352. Права людини: методологічний, гносеологічний та онтологічний аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю проголошення Загальної декларації прав людини (м. Дніпро, 5 грудня 2023 р.); уклад.: І.А. Сердюк, М. П. Войтюк. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2024. 382 с.
353. Право на життя в контексті кримінального провадження: практика Європейського суду з прав людини та законодавство України: наук.-практ. осіб. Харків: Право, 2019. 185 с.
354. Право обирати і бути обраним в країнах ЄС: суб'єкти, умови і механізми реалізації. URL: http://www.parlament.org.ua/docs/files/8/1150892449_ans.pdf
355. Право у сучасному політичному житті України. Монографія. Наукове видання. К. Логос. 2020. 390 с.
356. Правова основа європейських держав. Конституції Франції, Італії, Польщі. В. Шаповал. Юрінком Інтер. 2023. 148 с.
357. Правовий захист шукачів захисту та біженців. 2021. 37 с. URL: https://r2p.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/posibnyk-dlya-pravozahysnykiv.pdf//
358. Прилуцький С. В. Незмінюваність суддів в Україні: конституційно-правове регулювання та проблеми реалізації. *Публічне право*. 2017. № 1 (25). С. 73–82.
359. Проблеми прав біженців та виклики сучасності: навч. посіб. / А. Л. Свящук. Харків: Вид-во, 2018. 324 с. URL: https://nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/05/phd_2_copy.pdf
360. Прокопенко І. П., Дерманська О. В. Правова регламентація статусу біженця в Україні, Франції, Німеччині та Італії. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 1. С. 255–259.
361. Прохоров П. І. Конституційно-правовий статус суддів: основні елементи та їхня характеристика. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2020. Т. 5. С. 57–64.
362. Процюк І. В. Поділ державної влади як критерій класифікації форм державного устрою. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2018. Вип. 51, т. 1. С. 36–40. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/30985
363. Процюк І. В. Сучасні монархії: зміст і сутність. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2018. № 3 (61). С. 33–38. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2018/8.pdf .
364. Пушкіна О. В., Чебикіна Т. С. Правовий аналіз статусу біженців та іноземних громадян в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2, т. 1. С. 35–38. URL: http://apnl.dnu.in.ua/2_1_2017/11.pdf
365. Рабінович С. Контроль за застосуванням заходів відповідальності за порушення присяги судді Конституційного Суду України: питання конституційності й законності. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 5. С. 63–73. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/ files/docs/visnik_5_2018.pdf
366. Радченко О. І. Деякі аспекти вдосконалення процедури натуралізації в Україні *Конституційно-правові механізми реалізації та захисту прав людини і громадянина*

в умовах війни: світовий досвід та Україна: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 26 травня 2022 р.). Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. С. 133–137.
367. Радченко О. І. Проблемні питання прийняття до громадянства України деяких категорій осіб *Міжнародно-правова оцінка російської воєнної агресії в Україні та захист фундаментальних прав людини:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 16 лип. 2022 р.) / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Асоціація українських правників. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. С. 273–276.
368. Ременяк О. В. Перспективи реформи децентралізації публічної влади в Україні крізь призму державотворчої практики: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 4. С. 34–39.
369. Рибачук А. Застосування норм Конституції України як норм прямої дії у процесуальній процедурі розгляду судової справи. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 5. С. 137–144. URL: http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2021/5/24.pdf
370. Рижук І. В. Аналіз правового регулювання депутатського імунітету в Україні та зарубіжних країнах. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. № 3 (24). С. 23–26.
371. Різник С. Конституційність нормативних актів. Сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні. Львів, 2020. 542 с.
372. Рішення КСУ щодо деяких повноважень Президента: огляд. 21.12.2019. URL: https://ti-ukraine.org/news/rishennya-ksu-shhodo-povnovazhenprezydenta-oglyad/
373. Розвиток форм безпосередньої демократії в Україні: аналіз доцільності та перспектив застосування: аналіт. доп. / Павленко І. А., Даниляк О. О., Макаров Г. В., Руденко А. В. Київ: НІСД, 2019. 65 с. URhttps://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/dopovid-1.pdf
374. Руденко Л. Д. Механізм притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 207–210. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2020/51.pdf
375. Рудик А. О. Етапи політичної трансформації монархій. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.* 2020. Вип. 22 (27). С. 54–60.
376. Рудик А. О. Формування інституту політичної відповідальності глави держави в аравійських монархіях. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.* 2020. Вип. 28. С. 81–88. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29604/Rudyk.pdf?sequence=1
377. Рудик П. А. Основні міжнародно-правові та європейські стандарти у сфері правосуддя та їх вплив на забезпечення єдності судової практики. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 74-80.
378. Рябовол Л. Гарантії прав та свобод людини і громадянина в Україні та зарубіжних країнах. Актуальні проблеми правознавства, no. 1, June 2023, pp. 114- 9. URL: https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1570.
379. Рябовол Л. Т. Державний суверенітет: наукові підходи до визначення поняття і ступеня обмежень в умовах глобалізації. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право.* 2019. № 3(43). С. 262–266.
380. Рябовол Л. Т. Омбудсмен як інституційно-організаційна гарантія прав і свобод людини: зарубіжний досвід. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2019. Т. 30 (69). № 4. С. 38-43.
381. Сабурова Г. Б. Обласні державні адміністрації в системі державного управління та їх роль у комплексному забезпеченні управлінських рішень. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2018. Т. 29 (68). № 1. С. 139-145.
382. Савчин М. В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму. Ужгород : РІКУ, 2018. 439 с.

383. Савчин М. Забезпечення конституційного порядку та стан війни. *Український часопис конституційного права*. 2017. № 2. С. 39-59.
384. Савчин М.В. Конституція: люди та інституції (SWOT-коментар). Київ: Юрінком Інтер, 2024. 680 с.
385. Садовська О. М. Система конституційних принципів правового статусу людини та громадянина в Україні. 2019. С. 75-79. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/24457/1/75-79.pdf
386. Свіріна К. С. Особливості адміністративно-правового забезпечення повноважень військово-цивільних адміністрацій. *Науковий вісник МГУ України. Серія: Право*. 2018. № 36. С. 164-166.
387. Селіванов А. Самообмеження компетенції Конституційного Суду України як умова застосування конституційної юрисдикції. *Публічне право*. 2018. № 3. С. 47-58.
388. Сердюк Л. М. Конституційне регулювання імпічменту президента в Україні й окремих зарубіжних країнах. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 59-66. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2019/11/4-18-ua/12.pdf
389. Сіваш О. М., Іванова В. С. Регламентація статусу біженців на міжнародному, регіональному й національному рівнях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 419–421. URL: http://lsej.org.ua/6_2019/104.pdf
390. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. Харків : Право, 2021. 728 с.
391. Скрипнюк О. Конституційне право і теорія конституційного права України: теоретико-методологічні проблеми. *Вісник Національної академії правових наук України.* 2018. № 2 (73). С. 108–114. URL: http://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/ilovepdf_com-108-114.pdf
392. Скрипнюк О. Система конституційного права України та його галузева специфіка. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2019. № 2–3 (16–17). С. 41-45.
393. Скрипнюк О. Специфіка конституційно-правових відносин в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 2018. № 3. С. 59-68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapny_2018_3_7
394. Скрипнюк О., Батанов О. Актуальні проблеми теорії джерел конституційного права України (аксіологічні, гносеологічні та онтологічні аспекти). *Право України*. 2017. № 6. С. 39-52.
395. Слінько Т.М. Компетенція Федерального Конституційного Суду Німеччини та Конституційного Суду України: порівняльно-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2022. Серія Право. Випуск 73. Ч. 2. 223 с. С. 215-219
396. Слінько Т.М. Повноваження конституційних судів по усуненню прогалин в законодавстві (аналіз судової практики). Право та державне управління. 2022. № 2
397. Совгиря О. Предмет конституційного права України: аксіологічна складова на сучасному етапі. *Український часопис конституційного права*. 2017. № 1. С. 41-46. URL: https://www.constjournal.com/wp-content/uploads/issues/2016-1/pdfs/5-olha-sovhyria-predmet-konstytutsiinoho-pravaukrainy-aksiolohichna-skladova-suchasnomu-etapi.pdf
398. Спінчевська О. М. Юридичні позиції Конституційного Суду України як джерело правового регулювання конституційного юрисдикційного процесу. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.* 2020. № 3 (116). С. 57-67.
399. Сподинський О. О. Полігромадянство: позитивні і негативні сторони. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 5. С. 37-41. URL: http://apnl.dnu.in.ua/5_2018/10.pdf
400. Сподинський О. О. Проблема подвійного громадянства в Україні: шляхи її вирішення. *Часопис Київського університету права*. 2017. № 4. С. 83–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2017_4_19

401. Стадник І.М. Захист права на особисте життя в практиці Європейського суду з прав людини та конституційного суду України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право. № 67. 2021. С. 337-341.
402. Стандарти забезпечення прав людини у діяльності Служби безпеки України: Навч. посіб. / [Д. фон Бларер, Ю. Л. Бєлоусов, С. С. Кудінов та ін.; уклад. д-р екон. наук, проф. М. М. Чеховська; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. С. С. Кудінова, канд. соц. наук Ю. Л. Бєлоусова]. Київ: НА СБУ, 2019. 368 с.
403. Стахова Н. І., Михальчук В. М. Роль та функції Уповноваженого з прав людини в державному управлінні України. *Інвестиції: практика та досвід.* 2021. № 16. С. 97–103. URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7569&i=14
404. Стефанчук М.О. Зміст права людини на охорону здоров'я. Аналітичнопорівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 138–143.
405. Стець О. М., Павліченко Є. В. Сучасні проблеми українського конституціоналізму та напрям їх уникнення. *Нове українське право*. 2021. Вип. 3. С. 164–169.
406. Стецюк Н. В. Стабільність Конституції і конституційні зміни: проблема співмірності. *Сучасний конституціоналізм*: проблеми теорії та практики: матеріали наукового семінару (23 червня 2017 р.) / упор. М. В. Ковалів. Львів: ЛьвДУВС, 2017. С. 257–261.
407. Стешенко Т. В. Форми голосування в сучасних зарубіжних країнах. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/15130/1/Steshenko_44-47.pdf
408. Сучасний унітаризм: доктрина і практика: монографія. До 30- річчя незалежності України. Ю. С. Шемшученко, О. В. Батанов та ін.; відп. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ: Вид-во "Юридична думка", 2021. 514 с.
409. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 16 жовтня 2020 р.); [редкол.: О. В. Щербанюк (голова), Л. Г. Бзова (відпов. секр.) та ін.]. Київ: Видавництво BAITE, 2020. 356 с. URL:https://law.chnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/12/Zbirnyk-16.10.20.pdf
410. Танько А. Стратегічні завдання та форми діяльності органів Національної поліції України як суб'єкта реалізації державної політики у сфері забезпечення прав і свобод людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 199-205. URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9523
411. Терлецький Д.С. Конституційна юстиція: навч.-метод. посіб./ Д.С. Терлецький, Ю.Д. Батан, В.І. Запорожець; за заг. ред. Д.С. Терлецького. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 154 с.
412. Терлецький Д.С., Батан Ю.Д. Права людини в порівняльному вимірі. Одеса: Фенікс, 2022. 44 с.
413. Ткаля О. Загальні принципи організації та діяльності державного апарату. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 274-279.
414. Ткаченко Є. В. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин: навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О. О., 2018. 315 с. URL: https://istu.edu.ua/fileadmin/media/Mizhnarodna_diialnist/HRLAW/05_Pravovoi_zakhyst_etnichnykh_ta_movnykh_menshyn.pdf.
415. Ткачук А. Ф., Наталенко Н. В. Робоча книжка депутата місцевої ради територіальної громади. Для депутатів і не тільки. К.: ТОВ «Видавництво "Юстон"», 2020. 150 с. URL:https://www.csi.org.ua/wpcontent/uploads/2020/12/workbook-for-lc-2020-1.pdf
416. Трошкіна К. Є. Поняття громадянства як правового інституту. *Право і суспільство*. 2017. № 3. С. 47-52. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2017/3_2017/part_1/11.pdf
417. Умаєв Б. Особливості соціального захисту військовослужбовців і працівників Служби безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 70. С. 248-252.
418. Фаловська І. М., Бисага Ю. М., Бисага Ю. Ю., Коцкулич В. В. Конституційний принцип рівності: правозастосовчі аспекти: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 204 с.

419. Фаріон-Мельник А., Яремко О. Правоохоронні органи: питання термінології та системи. URL: http: //998-2202-1-PB.pdf.
420. Федоренко В. Завдання та функції конституційного права як галузі конституційного права. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2021. № 1 (93). С. 80-89.
421. Федоренко В. Л. Конституція та конституціоналізм: сутність, сенси і взаємозумовленість. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. Вип. 2 (86). С. 78-94. URL: https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/186
422. Федоренко В. Л. Система конституційного права: поняття та генезис. *Право і суспільство*. 2020. №4. С. 35–46. URL:http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/8.pdf
423. Федорович І. Звіт за результатом оцінки регіональної мережі Уповноваженого ВРУ з прав людини. Київ, 2018. 60 с. URL: www.ua.undp.org › OO-Regional-Network-Assessment
424. Федунь О. В., Папіш Н. І. Політико-правові аспекти захисту прав національних меншин в Україні. *Political science*. Лютий 2016. № 2 (130). С. 15–21. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/72-98-1-SM.pdf
425. Федчишин А. Діяльність Національної поліції щодо захисту прав і свобод людини: сучасний стан, проблеми та перспективи в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. № 4 (20). С. 311–316. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/ 38421/1/Федчишин.pdf
426. Фейки як інструмент впливу на вибори: Аналітична доповідь. 2020. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-01/dopovid-dubov-1.pdf
427. Філіпенко А. С. Досвід організації діяльності правоохоронних органів в європейських державах. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. № 4. С. 208–213. URL: http://journal- app.uzhnu.edu.ua/article/view/255171.
428. Формування та становлення громадянського суспільства в Україні: монографія / В. І. Цимбалюк, В. І. Гришко, І. В. Міщук та ін. Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2019. 158 с. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/17306/1/Монографія%20Громад-вар2%20%282%29.pdf
429. Француз-Яковець Т. І. Роль і місце парламенту в державноправовому процесі України та Республіки Білорусь. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2018. № 30. С. 56–62. URL: https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-law-journal/article/view/52.
430. Фулей Т.І. «Право на довідку»: погляд крізь призму суті «прав і свобод». Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 70–76.
431. Хаустова М. Г., Терещук Д. С. Монархія як особлива форма державного правління. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 45-50. URL: http://lsej.org.ua/6_2019/10.pdf 292.
432. Хома Н. Соціальна держава третього тисячоліття. *ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2018. Вип. 3 (71). С. 205-215.
433. Хорсуненко О. В. Правовий статус прокурора в органах прокуратури країн-членів Європейського Союзу. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. № 1, т. 2. С. 74-79.
434. Циганенко А. А. Напрямки удосконалення діяльності Національної поліції щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина. *Правова держава.* 2019. № 35. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q= cache:6y_-TCGCi1AJ:pd.onu.edu.ua/article/view/181341/182827 +&cd=4&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
435. Цимбал В.О., Коваль Д.С., Родік Т.П. Європейський суд з прав людини як правова гарантія захисту прав людини в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. № 1. 2022. С. 103-106.
436. Цимбалістий Т. Інститут імпічменту в системі конституційноправової відповідальності. *Актуальні проблеми правознавства.* 2017. № 2. С. 51–55. URL: http://appj.tneu.edu.ua/index.php/appj/article/view/138.

437. Цюпин Б. Монархія – архаїчний устрій у сучасній Європі. URL: http://www.radiosvoboda.org/content/article/24784269.html.
438. Чалих С. Вектори діяльності апарату Верховної Ради України. *Public Administration and Local Government*. 2019. Issue 2(41). С. 129–135.
439. Чернілевська К. Особливості здійснення судочинства в умовах воєнного стану // LIGA ZAKON: сайт. 25.05.2022. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news /211140_osoblivost-zdysnennya-sudochinstva-vumovakh-vonnogo-stanu.
440. Черняк Є. В. Роль судів системи судоустрою та Конституційного Суду України в забезпеченні верховенства Конституції України. *Юридичний бюлетень*. 2018. Вип. 7, ч. 1. С. 168-176. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/7_2018/part_1/27.pdf
441. Чорна А. М. До характеристики правового статусу окремих центральних органів виконавчої влади як суб'єктів забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2020. № 87. С. 198–204. URL: http://www.apdp.in.ua/v87/24.pdf
442. Чумак В. В. Правове регулювання захисту прав національних меншин: порівняльна характеристика національного та міжнародного законодавства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 3. С. 66–74. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsy/03_2015/15chvvtmz.pdf
443. Шадська У. Право на приватне життя: історія, розвиток, українські реалії // Zmina: сайт. 28.01.2021. URL: https://zmina.info/columns/pravo-napryvatne-zhyttya-istoriya-rozvytok-ukrayinski-realiyi/
444. Шапенко Л. О., Райчук М. В. Принципи правового забезпечення судової влади в умовах євроінтеграції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 5 (34). С. 24–30. URL: http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/640
445. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. 13-те вид., виправ, та допов./ НАН України. Інститут історії України. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 224 с.
446. Шаповал В.М. Основи конституціоналізму (нариси з історії, теорії і практики). К.: Мишалов Д.В., 2021. 116 с.
447. Шатіло В. А. Конституційний механізмдержавної влади в Україні: проблеми співвідношення організаційних структур і функцій: дис. … д-ра юрид. наук: спец. 12.00.02. Київ, 2018. 496 с.
448. Швець Д. В. Захист прав і свобод людини та громадянина – пріоритет діяльності Національної поліції України // Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми: тези доп. круглого столу (Харків, 27 жовт. 2017 р.) / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС. С. 13–15. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2129
449. Шевченко А. О. Тенденції модернізації статусу територіальної громади в умовах децентралізації влади: зарубіжний досвід для України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 3. С. 91–94.
450. Шевченко А. О., Демиденко В. О. Функціональна характеристика територіальних громад: проблеми теорії і практики. *Вісник Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія юрид. науки*. 2018. № 1. С. 14–18.
451. Шемшученко Ю. С., Батанов О. В. Правова позиція щодо статусу Автономної Республіки Крим. URL: idpnan.org.ua/
452. Шемшученко Ю. С., Скрипнюк О. В. Декларація про державний суверенітет України: історичне значення і завдання для сучасності (до 30-річчя прийняття Декларації). *Правова держава*. 2020. Вип. 31. С. 3-14.
453. Шинкарук Т. А., Нестерець О. Л. Повноваження центральних органів виконавчої влади та їх відповідальність. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. С. 130-136. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/23.pdf

454. Шляхтун П. П., Колюх В. В. Конституційний Суд України як надпарламентський орган законодавчої влади. *Право України*. 2021. № 1. С. 215-228.
455. Шпак В. І. Українські друковані засоби масової інформації: від державних до приватних. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету.* 2018. Вип. XXXVI. С. 320-324.
456. Шуміло О. М. Виховання бережливого ставлення до природи через призму моральних та правових норм. *Актуальні питання богослов'я та історії Церкви» (до 220-річчя створення Харківської єпархії)*: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (20.03.2020) / Харків: Харківська духовна семінарія імені св. ап. і єван. Іоанна Богослова. С. 234-239.
457. Шуміло О. Ю., Кравчук Н. Ю. Роль неурядових організацій у становленні та розвитку правозахисного руху (приклади успішного правозахисного активізму): навч. посіб. Київ, 2019. 224 с.
458. Шустрова К. В., Шурупова К. В. Актуальні питання гарантування прав журналістів в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020. № 44. С. 22-26. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc44/7.pdf
459. Шутова О. С., Овсієнко К. С. Інститут референдуму в демократичних державах: позитивні і негативні аспекти. *Правова позиція*. 2020. № 3 (28). URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:rvfd2NTTFaoJ:legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/3/14.pdf+&cd=6&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
460. Шутова О. С., Хайрулліна Д. І. Інститут військово-цивільних адміністрацій та його запровадження в зоні проведення антитерористичної операції. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С. 130-133.
461. Щебетун І. С., Сушко О. О. Правові наслідки контрасигнації: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 63-67. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/15.pdf.
462. Щербанюк О. В. Проблеми реалізації конституційної скарги в Україні та шляхи їх вирішення. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1. С. 93-99.
463. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні» за 2022 рік. URL: URL: https://ombudsman.gov.ua/report-2022/
464. Юрченко А. В. Політико–правові засади інституціоналізації Національного антикорупційного бюро України. *Гілея*. 2019. Вип. 140 (№ 1), ч. 3: Політичні науки. С. 77-81.
465. Юрчишин Н.Г., Безносюк О.П. Права людини у праві Європейського Союзу. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): у 2 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ.конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.)/ за загальною редакцією С.В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 1. С. 339-342.
466. Юськів Б. М., Хомич С. В. Роль медіа-пропаганди в умовах «гібридної війни». *Актуальні проблеми міжнародних відносин.* 2017. Вип. 132. С. 27-43.
467. Явір В. І. Історичні витоки унітаризму як форми державного устрою України в контексті конституційного права. НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ «ПОЛІТИКУС». 2021. № 1. С. 145–150.
468. Явір В. Проблеми в сфері забезпечення прав національних меншин у контексті євроатлантичної інтеграції України. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2020. Вип. 3-4 (99-100). С. 50-63. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/yavir_problemy.pdf

469. Ярмоленко О. В. Правове регулювання інформаційного забезпечення виборів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2019. Т. 30 (69). № 3. С. 36–44.
470. Яцковина В.В. Міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 1–2. С. 49–53.